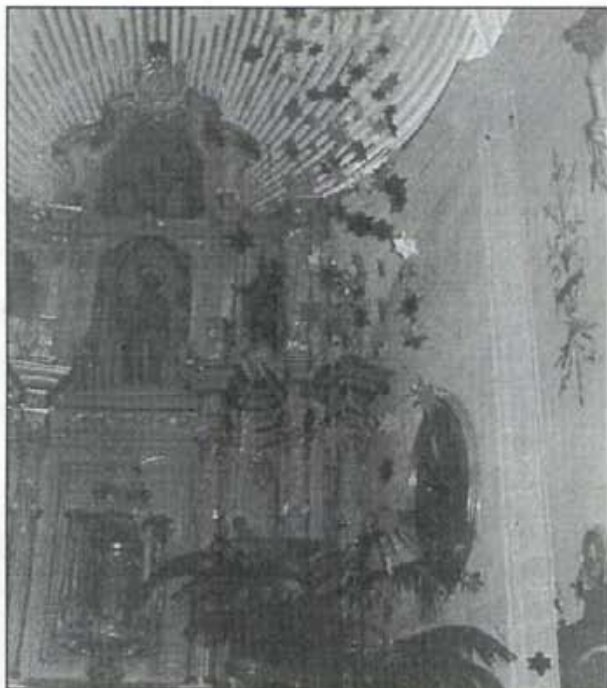
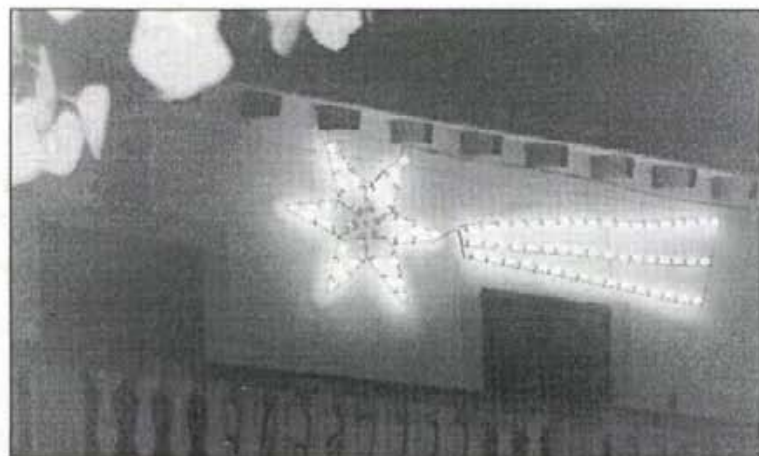

BONA PAU

Nº. 515 - Any XLIV - MONTUÏRI - GENER - 1996

- 23 norantins a Montuïri
- Manca d'inquietud cultural
- El Secretari se'n va

- Els pressuposts municipals: 97 milions
- El carrer de Palma: direcció única
- La Sala Mariana llogada per l'Ajuntament

La brusca no féu desmerèixer "Sa Fira"

Canvis a Bona Pau

Com podrà comprovar el lector més abaix, en el quadre de redactors i col·laboradors, han causat baixa Joan Miralles Bibiloni i Rosa Mª Nicolau Pericàs. I per altra part, l'Administració, que durant els dos darrers anys i mig ha estat a càrrec de Catalina Sastre Pericàs, serà duita a partir d'ara per Martí Ferrer Sampol.

Il·luminació nadalenca

La foto de 1ª pàgina és una mostra de l'atenció que enguany l'Ajuntament ha posat en il·luminar els carrers Major i d'Es Pujol, com també la plaça.

BONA PAU Montuïri

Director: Onofre Arbona Miralles
Redactor en cap: Gabriel Gomila Jaume
Redactors i col·laboradors:

Joan Miralles i Monserrat, Catalina Sastre Pericàs, Mateu Rigo Bonet, Guillem Mas Miralles, Miquel Martorell Arbona, Gaspar Socias Mora, Antoni Mateu Socias, Onofre Torres Ramis, Melcior Nicolau Jaume, Antoni Mesquida Llinàs, Joan A. Payeras Ramonell, Joan Barceló Cerdà i Catalina Barceló Mayol.

Administració: Martí Ferrer Sampol
C/ Es Pujol, 5 - Montuïri - Tlf. 64 66 93

Imprimeix: Tirrena, S.A. Manacor

Depòsit legal: PM 133 - 1958

Nota: Les opinions aparegudes en els articles firmats, sols són atribuïbles als seus autors.

Els 23 norantins de Montuïri

En el moment de començar l'any 1996 a Montuïri hi són vius aquests 23 norantins, per ordre de naixement:

95 anys

Joana Aina Garau Pocovi "Roca"
Maria Arbona Ginard "Redona"
Margarida Juan Bauzà "Caragola"

94 anys

Sebastiana Garcias Sampol "Ses Veles"
Jaume Nicolau Servera "Volandi"
Miquela Roig Grimalt "Hermana"
Margarida Fiol Lladó "Fiol"

93 anys

Aina Gomila Garau "Molinera"
Joana Aina Verger Serra "Escolana"
Sebastiana Ribas Bauzà "Xorri"

92 anys

Josep Roca Mayol "Piedós"
Joana Miralles Jordà "Costa"
Margarida Pocovi Ribas "Xocolatera"

91 anys

Bartomeu Tous Pocovi "Marquès"
Francisca Garcias Miralles "Mestret"
Margarida Miralles Ribas "Meleneva"

90 anys

Catalina Miralles Amengual "Perulla"
Jerònia Juan Cerdà "Mestra Rotlo"
Jacint Noguera Martorell "Moio"
Miquela Martorell Amengual "Massa"
Josep Xamena Castell "Xamena"
Sebastiana Vich Verger "Mascarona"
Aina Mas Bunyola "Nota"

44 aniversari de Bona Pau

Aquest gener de 1996, fa 44 anys que sortí al carrer el n° 1 de Bona Pau. Al mateix temps que ens complau aquest aniversari, desitjam que tant els lectors com els col·laboradors continuïn recolzant aquesta tasca literària que tant suposa culturalment i socialment per a Montuïri.

La grossa de Nadal

No va tocar a Montuïri, però sí una cinquantena de milions

Com és sabut, la sort del primer premi de la loteria Nadal enguany va tocar al Coll den Rebassa, però en Gabriel Cerdà Mairata "Pollo", que allà hi havia comprat un dècim, guanyà 30 milions i alguns altres montuïrers, que també n'havien adquirit participacions, obtingueren alguns milions. Entre tots potser arribin als 50 milions de pessetes.

ES GRAONS

POSITIU

Entre els mèrits que es poden adduir i es valoraran per seleccionar el personal que ha de cobrir places de funcionaris interins i personal laboral de l'Ajuntament, hi figura el coneixement de la nostra llengua. Serà un motiu més perquè els al·lots, ja des de petits, l'aprenquin millor.

NEGATIU

Després de més d'un mes d'haver aixecat l'asfalt del carrer de Sant Antoni encara no l'han tornat asfaltar. Els veïns d'aquell indret han hagut de caminar damunt el fang, els cotxes no hi han pogut passar... molèsties, llenegades, enfadaments, protestes... manca de previsió. Així comença l'any nou...

Dos dits de seny

Obrir-se camí

En els començaments de 1996 encara topam cada dia per aquí i per allà homes i dones en els quals el desànim i pessimisme n'és la nota predominant. Sembla que sempre tenen mala sort en totes quantes empreses es fiquen, que no les surt res a dretes. Per a aquestes la resta de les persones són sortades, consideren que amb marco esforç que elles assoleixen triomfs sonats. I per altra part continuament pensen que elles sols cullen barrumbades sense haver sembrat mai tempestats. Es desprèn i fins i tot arriben a pensar que no val la pena lluitar contra esdeveniments superiors a les pròpies forces.

Pot ser que moltes coses els surtin malament sense tenir-ne cap culpa, que la sort no els afavoreix mai. Però no pensen que la vida no és un joc de cartes, sinó més bé una lluita en la qual s'ha de combatre amb empena i sense vacil·lar.

Pel món hi ha massa pessimistes; gent que té excessiva por, sembla que no se saben obrir camí en la vida. Abunden el sers que han perdut la fe amb ells mateixos, persones frustrades, fracassades... mancades de confiança, a les quals aniria bé recordar-los que aquella dita tan popular: "Els confiats van a l'infern", no va per a ells, sinó més bé: "Els fatalistes d'antuvi han perdut la batalla".

Amb senyensem que els món sols és dels atrevits i que els qui no estan disposats a lluitar, difícilment s'obriran camí dins una societat que any rera any contemplam estibada de dificultats.

Que aquest nou any serveixi com esperó que impulsi sobretot als pessimistes a ser optimistes, i a tots a no defallir mai davant les dificultats que continuament es presenten en la vida.

Salomó

El fet cultural

Ens trobam ja a la darrerria del segle XX i encara se senten de tant en tant per un o altre indret del poble, persones inquietes i veus queixoses que deixen entreveure dins Montuïri una manca de preocupació cultural, i d'una manera particular entre la joventut.

És evident que de cada dia hi ha més joves d'ambdós sexes que estudien una carrera i que la cultura mitja de la gent va augmentat dia a dia. Però no s'albira una preocupació pel que ve a ser la cultura montuïrera. Desconeixem si alguna persona concreta grata, per exemple, dins el passat històric del nostre poble, o si es preocupen d'endinsar-se en el patrimoni històric-artístic. Se senten veus esporàdiques desitjant revitalitzar, per exemple, la zona del Molinar, de Son Fornés, les creus de terme; aprofundir dins el que fou el primer poblat de Montuïri, la seva formació, constitució i posterior engrandiment. Barons il·lustres que han viscut entre nosaltres... i tants d'altres aspectes poc estudiats i considerats, els quals, de fet, integren el nostre llegat històric, avui encara en gran mesura desconegut.

Per altra part i dins l'aspecte cultural tenim a Montuïri la Coral Parroquial, l'Escola de Música, la mateixa banda o aquesta *Bona Pau*, que de qualque manera suposen un índex cultural, com tal vegada el col·lectiu "S'Ortiga" hi aportí una determinada inquietud, o també els premis literaris que actualment es convoquen per a Sant Bartomeu.

Pel que fa a l'Ajuntament, a més de contribuir-hi amb una excel·lent biblioteca on les persones majors malhauradament s'hi senten estranyes, del pressupost municipal s'hi dedica a l'entorn del 8'6%, una quantitat semblant, un poc inferior a la que s'inverteix per a l'esport.

Consideram que s'hauria de posar més esment en el millorament de la cultura pròpia, tant en els aspectes insinuats com en altres també importants i tal vegada manco preuats a l'hora d'avaluar el grau de cultura i la inquietud que per a ella sent la gent montuïrera. Reflexions que serveixen per reconèixer l'altura literària, científica, històrica, social... cultural d'un poble.

O. Arbona

Les nines majors de Ca ses Monges de 1952

En aquesta fotografia de 1952 hi apareixen les nines d'entre 10 i 13 anys que anaven a Ca ses Monges. A la 1ª fila: Margalida "Muixa", Catalina "Costa", Catalina Arbona, M^a. Antònia d'Es Forn, Jerònia Pons †, Joana Bibiloni, Joana "Pelut" i Catalina "Petretera". A la 2ª fila: Pereta "Marrona", Catalina de Son Cunill, Catalina "Xoroia", Francisca "Mostatxeta", Magdalena "Xiva", Catalina d'Es Figueral, Maria "Selletera" i Bàrbara "Nyola". A la 3ª fila: Joana "Carranxa", Joana Moragues i Aina "Poeta"

L'any de les rondaies

La Comunitat Autònoma ha declarat el 1.996 l'any de les rondalles mallorquines. Es compliran ja 100 anys de l'edició del primer *Aplec*, que sortí l'any 1896.

Sempre n'he duit un dol que als meus fills no els agradassin les *rondaies*. A mi em remuntaven i em remunten a un món meravellós i fascinant, a través d'un llenguatge de vitalitat desbordant i vigor sorprenent i unes paraules transpuants d'energia i de seducció. Clar que, de nina, no hi havia televisions i ens embadalíem aquelles nits clares i estrellades d'estiu quan, mentre sopàvem a la fresca, l'àvia ens transmetia amb vehemència els efluvis màgics que desprenia l'*Aplec de Rondaies Mallorquines d'en Jordi des Racó*. La meua àvia era manacorina, de Can Rafelino, i conegué a Mossèn Antoni Maria Alcover. I, fins i tot, ella n'hi contà una: "*Els ciurons que tornaren minyons*". Quina força misteriosa tenen encara per a mi les paraules del fadrí!: "*Si jo tengués un pa fet de l'hora, una mirada de donzella i vi, de tu veuria la fi*", contestat pel porc sen-

glar: "*Si jo tengués aigo i fang, de tu beuria la sang*". O aquelles del príncep traït pels seus germans: "*Oh pastor, lo bon pastor, tu em toques i no em fas mal. M'enterraren dins l'arena per la flor romanial*" i l'àvia afegia: "*Per la cama de mumpare que li feia tant de mal*".

De gran, quan he llegit el llibre de viatges de Mossèn Antoni Ma. Alcover, tot i seguint-ne les rutes, m'he deixada corprendre per aquest esperit apassionat del capellà. Un home enamorat de la seva llengua, de les paraules, signes transmissors de les idees. Un home, treballador infatigable, que dedicà tots els seus esforços a impedir la desaparició del vehicle substancial de la cultura d'un poble. Que corregué amb moltes dificultats infinitat de viles i lloguerets d'arreu dels països catalans -Catalunya Nord inclosa- fent declinar verbs a velletes i nins i escoltant i prenent nota de la seva parla, per investir la seva obra monumental que, per qüestions conjunturals, titulà *DICCIONARI CATALÀ VALENCIÀ BALEAR*.

La unitat lingüística dels països de parla catalana és inqüestionable. Només els ignorants i els hipòcrites la posen en dubte; els primers, per desconeixement; els últims, perquè pensen -i pensen bé- que dividint-la la venceran. Que acabaran amb la nostra cultura, amb l'herèn-

Il·lustració d'una de les rondaies

cia preciosa que rebérem dels nostres avantpassats i podran imposar-ne una altra, la importada. Quin espectacle tan trist ens ofereixen en aquests moments uns militants de l'illa d'un partit estatal que no volen català sinó mallorquí!! Creis que als seus fills els parlen en mallorquí? No pensau que ho deuen fer en una altra llengua?

Sa Talaia d'en Rubí

"SA NOSTRA"
CAIXA DE BALEARS

Vos desitja un feliç

1996

Balears, el nostre món.

**La
vostra
tenda
d'esports**

(davant Can Binimelis)

Carrer Sala, 7 • Telf. 16 83 13 • 07260 Porreres

Inquietud cultural

Segons el dir de persones inquietes, de seny i de cultura, actualment Montuïri està travessant una època bucòlica o de desgana. Es denota una falta col·lectiva d'inquietud cultural i artística, com existia fa anys. Sempre salvant les distàncies i circumstàncies.

Si retrocedim als anys 30, i fins abans de la guerra civil, podem comprovar com a la vila teníem dues sales de cinema. A la Sala Mariana un grup de joves posaven en escena una obra teatral quasi cada setmana. A la societat d'Esquerra Republicana, damunt Can "Xoroi", actuava també periòdicament el seu grup teatral. El vicari Munar projectava simultàniament les seves pel·lícules per a una audiència infantil, la qual no mancava cap diumenge.

Passem la pàgina ràpidament i situem-nos als anys 40. En aquella dècada grups de joves organitzaven una funció artística mensual on hi intervenia una part musical entre d'altres varietats i algun conferenciant, que generalment dissertava sobre temes de la història del poble... era gratis i l'assistència, massiva.

Avançant cap aquí, al llarg dels anys 50 - 60 ens trobam amb unes sessions de cinema a Ca n'Aloi, amb la sala sempre al complet, fins i tot a les funcions d'entre setmana. Aleshores es notava una il·lusió i ganes de comunicar-se. Montuïri era una comunitat que es divertia i gaudia col·lectivament. No oblidem que bona part de la cultura dels qui ens precediren l'adquiriren davant les pantalles dels nostres cinemes. I aquí caldria fer notar que la televisió transforma les persones en sers solitaris. En canvi el cinema les fa solidàries.

Ja pels anys 60, un grup de joves -aleshores ja casats i amb fills-, dels quals cap d'elles havia arribat als 40 anys, s'embarcava en una empresa cultural arriscada: el Cine-club. En aquell temps d'opressió s'havia d'anar amb preus de plom. D'ajudes oficials, ni parlar-ne. Funcionà dos anys. Acabaren les projeccions per manca de recursos econòmics, però el seu objectiu es complí: donar al poble una cultura cinematogràfica. Aprenguérem a calibrar els films.

Un fet extraordinari s'ha s'assenyalar en els anys 70: el naixement del Patronat de Música.

Les nostres activitats culturals i lúdiques estaven però, ja tocades d'ala. Girant la vista cap enrera ens n'adonam que les coses canviaven. Des de llavors hem anat caient en un sopor intel·lectual que no es propi de l'esperit inquiet i del mode de ser del nostre poble.

És amarg haver de reconèixer aquesta situació, però si miram el nostre entorn, excepte algunes entitats com el Patronat amb l'Escola de Música, la Coral Mont-Lliri, la Biblioteca i la mateixa *Bona Pau*, no trobam altres mitjans més que

ens umplin l'esperit. És clar que aquestes entitats només podem oferir unes comptades actuacions o manifestacions culturals al llarg de l'any. No s'ha d'oblidar, per altra part, l'audàcia del grup de joves que recentment han fundat "S'Ortiga", als quals els desitjam l'èxit que es mereixen i el desig que no defallin en la seva tasca.

Consideram, per tant, urgent la necessitat de cultivar la pintura, la música, la literatura, el cinema, el teatre...en especial el mateix esperit. I dins aquesta preocupació seria de desitjar que s'hi sentís immers tot el nostre poble.

Miquel Martorell Arbona

La màgia de la literatura

Començava a fosquejar i ja ens mancava poc temps per complir amb la nostra tasca. El full encara estava completament en blanc, calia alimentar la inefable imaginació per abocar en el paper tot un seguit de paraules que no sabríem, fins al final, si serien les més adients per descriure el teixit que conforma, sens dubte, la idea d'un món tan fantasiós que ens ajuda a gaudir en els nostres lleures.

Ens referim a les pàgines meselles de dones d'aigua, amb viatges incansables, amb graneres que agranen soles; és el món exemplar dels animallets que poblen el bosc i tota una tirallonga inabastable d'altres aventures que ambolcallen el més petitets.

Són desitjos esquinçats de joves d'institut, amb mirades disfressades, amb poemes que no es recorden. És la descoberta que la guerra no es fa per atzar, que les coses -entre elles la vida- es veuen sotmeses a un giny que les clou.

Moltes i diverses són les maneres d'introduir els infants i d'estimular els joves en el gust per la lectura. Pot semblar una feina fàcil, però ben mirat és un punt prou complex, ja que cal ésser conscients que tota exigència produeix un rebuig per part de l'agent, sigui infant o jove.

També cal reflexionar sobre la importància que han tengut fins als nostres dies els contadors d'històries, els quals, amb un to encisador, posaven els fonaments del que seria la literatura de tradició oral (pensem, per exemple, en les vetllades on ni la televisió, ni tan sols la

ràdio n'eren protagonistes). D'aquí sorgeix tot un bagatge cultural força útil per poder-lo transmetre a les generacions vinents.

Cada vegada sembla que tot aquest món farcit de mites i d'històries de la nostra història, desperta més interès. És d'admirar que una societat tan mancada de valors (com sembla és la societat actual), sigui el bressol que donarà l'empenta a tantes vides encantades.

Catalina Barceló

S'ACUDIT DE S'ESPARDENYARET

- Vol dir ets de ses "endretes", Prudència?

- Betzò!! Què coneixes cap dona a qui li vagin bé ses vinclades?

Missatge de Nadal i Cap d'Any del President de la Comunitat Autònoma

Quan arriba Nadal sembla com si tots haguéssim de fer un repàs, una anàlisi conscient, d'allò que hem fet al llarg de l'any que acaba, per arribar a definir, a partir d'aquesta anàlisi reflexiva, què volem per a l'any que està a punt d'encetar. Com a president de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, i encara que només fa sis mesos que vaig esser investit per ocupar el càrrec, podria referir-me de bon principi a aquest passat immediat i, també, al futur que s'acosta. Però, abans de parlar d'allò que defensam i que en bona part, esper que es faci realitat al llarg de 1996, vull felicitar les festes als ciutadans de les Illes: Vos desitj a tots un bon Nadal, uns dies esplèndids, que els Reis compleixin les expectatives que teniu i que l'any 1996 sigui feliç i fructífer.

Dit això vull reprendre la reflexió sobre l'oportunitat de fer balanç que proporcionen aquestes festes. Tal volta és que les commemoracions periòdiques ens inciten, si més no indirectament, a la reconsideració, a interioritzar quin sentit tenen les nostres actuacions. Potser és el denominador comú de moltes etapes significatives del nostre calendari, establert amb un ritme temporal que permet l'examen, la revisió de conceptes com el naixement, la vida i la mort.

És el cas de les festes de Nadal, crec que cada societat, fins i tot cada individu, té una manera d'entendre-les. Per a molts, els dies de Nadal tenen un profund sentit cristià. Per a altres, probablement per a la gran majoria, aquestes festes tenen també un clar sentit familiar: és el moment en què, d'una manera càlida i acollidora, tots es reuneixen a compartir alegries, preocupacions i esperances. Tampoc no podem oblidar que n'hi ha alguns que consideren les festes de Nadal com una convenció periòdica més de la societat, encara que sigui la més representativa

d'una sèrie de valors que tots compartim i la que més aconseguim mobilitzar la societat a l'entorn d'una fita d'alegria i pau.

Encara que només sigui per aquesta raó, per la riquesa que es desprèn de la diversitat de mentalitats, les festes de Nadal haurien de ser un motiu de satisfacció. Són el fruit d'una societat plural, oberta, desenvolupada i tolerant com la nostra. Una societat on tothom té cabuda i on cadascú pot exercir la llibertat que posseeix d'acord amb la seva mentalitat i les seves idees.

Per això, si algú em demanava quin concepte, relacionat amb les festes de Nadal, és el més universal i el més acceptat per una societat tan diversa, formada per persones lliures, jo diria que és el concepte de solidaritat. En efecte, la relació entre Nadal i el sentit fraternal de solidaritat és gairebé instintiva, sorgeix d'una manera natural. Si més no, amb la naturalitat pròpia de les societats que es poden sotmetre, d'acord amb el seu grau de maduresa, a un exercici de reflexió. Sigui com sigui, aquests dies, potser perquè la convivència de les persones ho necessita així, ens donen l'oportunitat de reconsiderar aquest valor ètic i cultural. Com a individu i com a president de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, som conscient que la societat perfecta no existeix i que la nostra, a pesar de ser capdavantera en riquesa dins l'Estat espanyol, tampoc no ho és.

El creixement econòmic provoca desequilibris, i nosaltres hem crescut molt ràpidament. Per tant, si Nadal és la fita de la solidaritat, aquesta és, per a la nostra societat, l'hora d'incidir en la cohesió social. Si hem superat reptes que altres encara han de superar, també hem de ser els primers a mirar més enllà, a saber que l'evolució de les societats s'ha d'estructurar en factors que afecten la qualitat de vida de cada ciutadà. La situació d'econo-

mia de les Balears dins el conjunt de l'Estat espanyol ens produeix un orgull lògic. I encara més, si, a partir d'aquesta realitat poden trobar, tal com pretén el Govern que presidesc, la posició que ens correspon dins l'espai europeu. I, a més a més, amb la convicció que reunim tots el requisits necessaris per arribar en les millors condicions a una etapa en què la competitivitat estarà lligada a la formació qualitativa, als serveis de tipus tecnològic o al potencial de la intel·ligència a través dels nous sistemes de comunicació.

Però també és cert —i els darrers esdeveniments que s'han produït a Europa o en un país com França ho demostren així— que és difícil anar endavant si es perd l'harmonia social, si els ciutadans no tenen confiança en els elements que garanteixen la convivència i l'equilibri, si senten que no poden assegurar el seu futur lliurement. Al meu entendre, parlar de solidaritat no només significa arbitrar, dins les nostres possibilitats, totes les mesures necessàries per evitar l'aïllament laboral i social dels més desfavorits. Aquest objectiu és bàsic i això ho entenem quan, des del Govern Balear, donam preferència a programes de formació ocupacional o de disponibilitat d'habitatges. Però també és bàsic entendre la convicció que les societats s'han d'enfrontar a nous reptes amb una mentalitat superadora de l'individualisme insolidari. La nostra és una comunitat amb una llengua, una identitat pròpia. I també ha de ser part d'aquesta comunitat, singular i diferenciada, el sentiment d'un futur compartit sense exclusions socials.

Quan, en el debat sobre l'estat d'autonomia, vaig exposar davant el Parlament balear el programa del Govern que presidesc, un dels punts fonamentals va ser el de creixement sostenible. Una concepció que volem aplicar al desenvolupament territorial, conscients que la preservació del

medi ambient és voluntat dels ciutadans de les Illes, als quals representam, i, a més, un dels principals atractius que fonamenten la indústria capdal de les Balears, la turística.

Per tant, creixement, sí. Però creixement harmònic i equilibrat. I si aquest és el criteri que defensam en el cas d'un recurs objectiu com és el territori, amb més raó l'hem d'impulsar, quan consideram els interessos globals d'una comunitat que vol identificar-se amb el progrés, però també amb la qualitat d'aquest progrés.

Una societat que progressa, una societat justa, serena i més humana. Aquest és el model que pretenem i que, al meu entendre, hem d'aconseguir amb l'esforç de tots, encara que sigui responsabilitat meua demanar-vos que treballeu amb nosaltres, dia rere dia, per edificar el futur que volem, amb confiança, perquè tenim les eines que necessitam. El nostre poble demostra una vitalitat excepcional, i també les nostres empreses, i els sectors que formen part de la vida econòmica. Els auguris són bons, anuncien anys que poden configurar una expansió sòlida i madura. Per tant, anem-hi tot junts, i no deixem que dissensions insubstancials o debats inútils ens facin perdre temps i energies.

Amb seguretat que ens acompanyareu en el camí que marquen aquests ideals, vos desitj unes bones festes, un bon Nadal i un feliç any 1996.

Cristòfol Soler i Cladera

President de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears

S'ha dit que...

... no se sap com s'arreglarà s'Ajuntament per pagar tanta lluminària com sa que varen col·locar per a les festes de Nadal. "Encara s'afegirà an es banyat", s'expressava qualcú.

... molt acceptable sa il·luminació nadalenca, des carrer Major. Ara manca saber si han desviat es trànsit per sa plaça perquè sa gent la vegi.

... altres, alabaven aquesta claror, però amb un poc de befa deien: *així hi veuran bé per trobar ets "erros"*.

... és una sort que es carrer de Sant Antoni no estigui enmig des poble. Terra, fang, brutor... i això per ses festes de Nadal. Molts no se'n temeren, però es veinats esqueinaren fort. Llavors, per a cap d'any, hi posaren grava i això minvà un poc s'enfadament.

... ja arribaren a fer gloses de tan malament com estava es carrer de Sant Antoni. Una deia així:

Pes carrer de Sant Antoni
sa porcella hi ha grufat;
és llàstima que no estigui
a dins poc temps asfaltat.

... es lladres de fora vila s'aferran a tot quan troben. Un vespre robaren fins i tot plaques solars, les serraren i es propietaris, que eren dins sa casa, sentiren renou, però mai no sospitaren que fos això. Els malfactors, però, no foren detinguts.

... què hauran demanat als Reis els responsables de l'Ajuntament perquè el poble vagi millor?

... sols va durar uns dies es cartell indicador des vehicles no obligats a observar sa direcció prohibi-

Concert de Reis

El dissabte dia 6 de gener el grup de cambra de Sant Llorenç dirigit per Francesc Sapiña, oferirà un concert a l'església parroquial.

da des carrer de Palma. Qualcú se'n vol riure de ses disposicions de s'Ajuntament.

... es dia dets innocents foren ses "quintes" ses qui es "passaren". Era tan vergonyós que val més no esmentar-ho. I l'endemà, es "quintos" també en feren de "ses seves" amb "ingredients" des mateix "calibre": Uns, pitjors i altres, millors. Després, no mancaren comentaris per a tots es gusts.

... val més que es "quintos" repartesquin figuera de moro a que fassin es desastres que feren es dia dets innocents.

... es "quintos" d'enguany han fet uns folis demanant cobrar. I ho han fet perquè es de l'any passat, diuen, foren remunerats per fer desastres i organitzar els "reis".

... respecte a sa reforma des trànsit un deia: "si es responsables de sa reforma circulatòria es dedicassin a exportar idees a altres pobles, a lo millor tendrien es seu futur assegurat".

... degut a s'èxit que va tenir, no estaria de més que l'AMPA i es Claustre de Professors, de tant en tant fessin qualque torrada a més de sa des dia de sa fira.

... es dia de sa fira, a s'única exposició que no varen anar ses autoritats va esser a sa de sa Sala Mariana. Devia esser que estaven

Comentari general: "A la fi sa creu de Ca ses Monges està posada. Ja era hora. No han fet falta ni picapedrers ni arquitectes. Sols han basat es "quintos" del 77!"

cansats o perquè era feta per al·lots i no interessava. I això que figurava damunt es programa.

... *Montuiri és diferent*, podria ser es nou eslògan per a l'any 96, ja que quan a tots es pobles treuen es trànsit cap a fora, a Montuiri posen ses direccions prohibides i el desvien cap a plaça.

... demanem "seny" (governants i governats) perquè durant 1996 sapiguem anar ben drets, amb "so cap damunt ses espatlles". I que des d'aquí poguem contar molts més fets positius que negatius.

En Xerrim

Casa
SAMPOL
SEBASTIANA SAMPOL MAYOL

I·luminació decorativa
Làmpades intempèrie
Pantalles
"Apliques"
Regals
Articles decoració

Carrer Missió, 14 (Travessia Oms) Tlf. 72 67 78 **Palma de Mallorca**

L'Ajuntament informa

Resum de les actes de les sessions plenàries celebrades el desembre de 1995

Acta de la sessió extraordinària del 4 de desembre de 1995

Bases generals per cobrir les places de funcionaris interins i personal laboral eventual

Per unanimitat s'aproven les bases per les quals es regiran els concursos per cobrir places de personal interí i personal laboral a l'Ajuntament, si bé tant els regidors del PSM com els del PSOE demanaren i el batle accedí a que en el tribunal hi hagi un membre de l'oposició.

Autorització de nomenament provisional de Secretari

Havent estat nomenat secretari de l'Ajuntament de Gallur (Saragossa) el qui fins ara ho ha estat de Montuiri, Joaquin Cebollada Royo, s'acordà per unanimitat i mentre continuen les circumstàncies actuals, nomenar secretari interí de l'Ajuntament, plaça que serà desenvolupada per Nicolau Conti, actualment de Porreres, el qual actuarà a Montuiri dos dies per setmana.

Pressupost municipal de 1996

Fou aprovat el pressupost municipal de 1996 amb els vots favorables del PP i l'abstenció dels regidors del PSM i PSOE. Els portaveus d'ambdós partits mostraren el seu rebutjament en el transcurs de la discussió d'alguns apartats, degut sobretot als dubtes que es puguin recaptar les partides previstes. Intervingué el regidor d'Hisenda de l'Ajuntament el qual exposà que es tracta d'un pressupost restrictiu i més realista que el d'anys anteriors i feu notar que les inversions ja en marxa i subvencionades en part pugen 22.668.202 pessetes. "Per atendre aquestes inversions -exposà dit regidor- ens veurem obligats a contractar una operació creditícia de 17 milions, però encara podem emprar 5.699.202 pessetes del pressupost ordinari per completar el total de

22.668.202 pessetes. Ens hem marcat un pla biennal per fer front al 96 i 97 amb pressuposts restrictius. Durant el 96 pensam liquidar tots els rebuts caducats pel cobrament. Per altra part intensificarem el cobrament dels qui es puguin cobrar, a través d'una empresa autoritzada de cobrament. El 97 serà un any pràcticament sense inversions i únicament s'invertirà el que fa referència a l'asfaltat dels carrers. Creim que durant el 97 podrem començar a realitzar amortitzacions extraordinàries del deute que tindrem i així, acurçar la vida d'aquests crèdits. Ho hem pensat així -va concloure Gabriel Arbona- perquè creim que és el fet millor per l'Ajuntament i el poble".

Plantilla de personal

També i de la següent manera fou aprovada la plantilla de personal de l'Ajuntament

Personal funcionari

- 1 Secretari-Interventor - Grup B - Nivell 22
- 2 Auxiliars Administratius - Grup D - Nivell 12
- 2 Auxiliars, Policia Local - Grup E - Nivell 10

Personal Laboral

- 2 Peons especialistes - Certificat Escolar
- 1 Auxiliar Administratiu Biblioteques - Graduat Escolar

(Continua a la pàgina següent)

Pressuposts municipals per a 1996

Ingressos

IBI Rústica.....	1.000.000
IBI Urbana.....	23.135.000
Imposts vehicles.....	9.125.000
* increment valor terrenys	700.000
IAE (Activitats empresarials).....	4.700.000
Imposts construccions i obres.....	5.500.000
Taxa expedició documents	100.000
Taxa indústries ambulants	300.000
Preu GESA.....	1.700.000
Preu CTNE.....	1.000.000
INSALUD, ús consultori	325.000
Anuncis particulars.....	25.000
Recàrrecs de constreyniment	250.000
Participació Tributs de l'Estat.....	31.500.000
Subvenció Juljat de Pau	250.000
Ingressos no prevists	490.000
Interessos depòsits bancs.....	100.000
Prèstc bancari.....	17.000.000
Total	97.200.000

(1) Detall de les transferències a institucions sense lucre

Coral Parroquial.....	150.000
Escola de Música.....	450.000
Comissió de Festes.....	4.000.000
Banda de Música	800.000
Fira.....	500.000
Comissió Educació.....	950.000
* Foment.....	500.000
Total transferències.....	7.350.000

Despeses

Interessos préstecs.....	3.089.213
Amortització préstecs.....	2.449.764
Retrib. membres corporació.....	3.216.000
Retribucions funcionaris.....	14.419.821
* personal laboral	6.100.000
* " contractat	3.100.000
Lloguers d'immobles	650.000
Conserv. d'immobles i vehicles.....	1.100.000
Material, subministr. i altres	8.510.000
Servei extinció incendis.....	802.000
Quotes Seguretat Social	6.750.000
Atencions benèfiques.....	50.000
Conserv. edificis públics.....	1.500.000
Material oficina i submin.....	4.475.000
Transferències a Patronats.....	6.250.000
Mancomunitat des Pla.....	3.000.000
Institucions sense lucre (1)	7.350.000
Reparació camins i carrers	1.700.000
Noves inversions (2)	22.688.202
Total.....	97.200.000

(2) Detall de les inversions

Pistes tennis.....	2.387.658
Ampliació cementeri (2ª fase)	5.403.631
Constr. Sepultures cementeri.....	811.271
Molí d'Es Fraret	3.100.000
Obres varies i adquis. terrenys	4.800.000
Pavimentació vials 2ª i 3ª fase	4.785.642
Obres varies d'infraestructura.....	1.400.000
Total inversions.....	22.688.202

(Ve de la pàgina anterior)

Acta de la sessió ordinària del 12 de desembre de 1995

Informes d'Alcaldia

El regidor-delegat de sanitat va informar que després de l'anàlisi de l'aigua del "Pou Nou" el resultat fou "potable" per al consum humà. I per altra part, les bombes que impulsen les aigües residuals de la depuradora funcionen a ple rendiment.

Festes locals

S'acordà fixar el 9 d'abril (festa des Puig) i el 24 d'agost (dia de Sant Bartomeu) com a festes locals per a 1996.

Compra d'una quarterada

S'acordà comprar per 2.300.000 pessetes a nom de l'Ajuntament una quarterada de terreny a Ses Rotes per a ús de la Societat de Caçadors.

Elecció de batle del dia del Puig

Per unanimitat s'acordà nomenar batle del "Dia des Puig" de 1996 a Onofre Arbona Miralles, en atenció als serveis prestats a la població al llarg de més de 40 anys de director de la revista "Bona Pau".

Liquidació del pressupost 1994

El batle donà compte a la Corporació de la liquidació del pressupost corresponent a l'exercici de 1994 amb un remanent de tresoreria (superàvit), per un import de 1.877.524 pessetes.

Padró de contribuents de vehicles

La Corporació per unanimitat va acordar aprovar el padró de contribuents de vehicles de tracció mecànica per a 1996, per un import de 8.510.145 pessetes.

Recepció d'obres

Amb l'abstenció dels 3 regidors del PSM i el vot favorable de la resta,

s'acordà la recepció de la 1ª fase de l'obra "Ampliació del Cementeri Municipal".

Moció sobre cans

El grup municipal del PSM va presentar una moció d'urgència exposant que darrerament el cans circulen lliurement i en conseqüència proliferen els excrements. Per això proposaren: a) que els ciutadans que passegin els seus cans recullin els excrements; b) que els cans que circulen lliurement sien retinguts i els seus propietaris paguin una taxa. A tals propostes el regidor-delegat de Governació va exposar, a) que recentment han disminuït, b) que es farà un cens de cans, i c) que es farà un crida a tal fi. La moció finalment fou aprovada per unanimitat.

Moció sobre monuments públics

En una segona moció d'urgència presentada també pel PSM, ara sobre restauració de monuments públics, es proposà sol·licitar a FODESMA la restauració del Pou del Rei i les Tres Creus. Contestà el mateix regidor de governació, Arbona Verger, dient que "l'estat actual del Pou del Rei és provisional i en qualsevol cas s'estudia aquest tema en col·laboració amb GESA.

Moció sobre els serveis de l'Arquitecte

També aquesta moció sobre els serveis tècnics de l'Arquitecte-assessor municipal fou presentada pel PSM. S'exposaren algunes queixes referents a la tasca de l'arquitecte les quals foren rebatudes pel portaveu del PSOE, Miralles Pizà, i pel batle, i explicades i refutades totes pel mateix arquitecte, present en el ple. En conseqüència Ginard Sampol va retirar la moció presentada i per unanimitat es va acordar "crear en el seu dia una comissió especial a fi d'estudiar la problemàtica plantejada a la moció presentada i, en conseqüència, establir la manera de regularitzar la situació dels serveis tècnics urbanístics i d'elaboració de projectes tècnics d'obres municipals, així com cercar solucions a les deficièn-

cies de determinades obres municipals no acabades".

Precs i preguntes

El grup municipal del PSM va formular les tres següents preguntes, les respostes a les quals s'insereixen seguidament:

1ª. P: *Què passa amb la Creu de Cases Monges?*

R: El regidor Arbona Verger va manifestar que està prevista col·locar-la en el lloc acordat pel Ple en el seu dia i, en qualsevol cas, els treballs es realitzaran mitjançant un conveni amb la Conselleria de Cultura de la CAIB.

2ª. P: *Quan es preveu acabar la voravia de la carretera que condueix al camp de futbol?*

R: El batle va manifestar que el seu acabament està previst per a dates pròximes i que el retard és degut a que es té calculat utilitzar una partida de rajoles sobrants d'una urbanització de S'Arenal, la qual cosa abaratirà el cost.

3ª. P: *Quin procediment s'ha seguit per nomenar els directors de l'Institut Municipal d'Esports?*

R: El regidor Gabriel Matas manifestà que el procediment està previst i establert en els Estatuts de dit Institut, i, en qualsevol cas i per esser càrrecs de confiança, els ha nomenat el President tenint en compte la seva professió, dedicació, capacitat, etc... per entendre que són les persones més adequades.

Programa d'actuacions de l'àrea d'Educació

ÀREA DE SERVEIS

Per primera vegada l'Ajuntament de Montuïri compta amb una àrea de serveis educatius i amb una partida pressupostada per a l'exercici de 1996 de 925.000 pessetes.

Aquesta partida atindrà directament programes d'actuació directa dintre del món educatiu i destinat a totes les edats.

NOVA ESCOLETA

Ja des del més d'agost passat iniciarem contactes amb les dues escoletes per tal d'ajuntar-les i poder oferir un major servei. Així es va acordar i avui és una realitat, malgrat que en unes instal·lacions provisionals. Ja s'ha signat un contracte de lloguer de la Sala Mariana per a ja dintre de l'actual curs poder ubicar-hi la nova escoleta. Estam a l'espera que una vegada ja fet el projecte tècnic es construïxin uns nous banys per a l'edifici adaptats als infants. L'escoleta funcionarà amb un concert de col·laboració amb l'Ajuntament mitjançant el qual l'Ajuntament cedirà gratuïtament l'ús de les instal·lacions i el seu manteniment i se'ls assignarà un ajut econòmic anual i se'ls proporcionarà el servei de menjador a domicili, de Ca ses Monges, a un preu molt assequible.

CALEFACCIÓ AL COL·LEGI PÚBLIC

Quant al col·legi públic, a part de les obres de conservació i manteniment que es faran prioritant les actuacions, hi ha que anunciar-vos que el passat 28 de desembre s'iniciaren les obres de dotació de calefacció a tot l'edifici. L'obra tindrà un cost aproximat de 6 milions de pessetes, dels quals n'hem aconseguit 5 milions del Ministeri i n'aportarem un milió de l'Ajuntament. Segurament aquesta millora ja entrarà en funcionament el mes de febrer.

NOVA AULA MULTIUSOS

El trasllat de l'escoleta ha permès a l'edifici d'Educació Infantil de disposar de una nova aula multiusos que s'ha destinat a psicomotricitat i audiovisuals. Es varen fer gestions amb el MEC i aquest va destinar una subvenció per equipar-la. Aquesta millora permetrà als alumnes d'educació infantil el no haver

La plaça estava plena de gent a darreres hores del matí del dia de la fira

de sortir de l'edifici seu.

ACTIVITATS EXTRAESCOLARS

Dintre del programa d'obertura de l'edifici en horari no lectiu, per tal de facilitar l'aprofitament de les instal·lacions escolars al màxim i garantir la millora de la qualitat educativa, s'ha signat un conveni entre el MEC i l'Ajuntament de Montuïri per tal d'aportar ambdues entitats 300.000 pessetes, és a dir, 600.000 pessetes per tal de subvencionar les activitats que es venen desenvolupant fora de l'horari escolar, la major part d'elles organitzades per l'AMPA. Aquests doblers els reb el Consell Escolar del Col·legi i disposen d'aquesta quantitat com creuen convenient.

També a l'AMPA se'ls ha proposat des de les regidories de festes, esports i educació, emprendre un programa en comú per tal d'unificar esforços i racionalitzar les despeses d'ambdues entitats. En aquest sentit esperam la resposta seva, així com un programa-pressupost.

ACTIVITATS D'ADULTS

Per acabar dir-vos que segueixen les activitats d'adults que organitzam amb la Mancomunitat des Pla i que prest començaran els cursos d'Informàtica I i II que s'imparteixen al Col·legi Públic i està obert a tothom mentre hi hagi places.

Aquest curs els programes que més han interessat als montuïrers han estat

els de mòduls ocupacionals d'obtenció del títol de FP I, en especial, el d'auxiliar de clínica.

Per a qualsevol consulta cridau a l'Ajuntament o a la seu de la Mancomunitat des Pla.

Més notícies

Miquel Martorell, catedràtic

Després d'haver guanyat les oposicions, Miquel Martorell Fullana ha obtingut la càtedra de Matemàtiques. Enhorabona!

Retaule de Sant Pere

La restauració de les dues primeres taules del valuosos retaule de Sant Pere ha costat 779.520 pessetes, les quals han estat costejades per la Parròquia.

Per altra part s'han rebut aportacions dels tres banes de la vila per un total de 375.000 pesetes i del CIM, de 400.000, i 8 donatius particulars per un import de 111.000 pessetes. S'espera s'incrementin les aportacions, ja que la restauració total està xifrada entre 3 milions i mig i 4 milions de pessetes.

Cal considerar que sols 8 aportacions d'entre una població de 2.200 habitants, com Montuïri, són molt poc significatives, ja que es tracta d'una peça única del patrimoni cultural i artístic del poble.

Fira

Enguany "Sa Fira" tengué lloc dia 3 de desembre, si bé els actes ja començaren dia 1 i es perllongaren els tres dies. Plogué un poc a primeres hores però així i tot es pogueren dur a terme tots els actes prevists, si bé l'assistència de públic fou un poc inferior a la d'anys anteriors. A les proves de la mostra de "Sa Perdiu" hi hagué 86 participants. El guanyador fou Pere Mulet Coll, de Pina. El trofeu per als locals fou per a Tòfol Ors i el guanyador dels campions de campions fou Ferran Mulet de Valldemossa.

Robatori: detenció dels lladres

Dia 24 de novembre passat es va cometre un robatori a la casa familiar del propietari del restaurant Son Bascós, Joan Miralles "Felanitxer. Els lladres se'n dugueren més d'un milió de pessetes en efectiu i també joies i electrodomèstics. A mitjan mes de desembre els lladres foren detinguts a Ciutat i es pogueren recuperar quasi tots els objectes, no així els dobles, ja que els havien gastat comprant heroïna a Son Banyà.

Audiovisual

Dia 5 de desembre en el saló d'actes de la casa de la vila i organitzat per la Biblioteca Municipal i el Centre Coordinador de Biblioteques es va projectar "Cases de neu", unes construccions de paret seca per a la recollida de neu a Mallorca que hi havia a alguns indrets de les muntanyes de tramuntana. La dissertació va córrer a càrrec d'Arnau Amer Sastre i de Pere A. Segura Cortès.

Distinció

La Junta Directiva del Patronat de Música de Montuïri a la reunió del passat 23 de novembre i després de valorar positivament l'assistència de públic i la qualitat musical dels concerts amb motiu de Santa Cecília, va acordar fer patent a Bona Pau "La comunicació d'un paraula d'agraïment -deia l'escrit- per la vostra desinteressada col·laboració sense la qual no hauria estat possible celebrar la festa de la nostra patrona". Atenció que valoram i agraim.

Coral Mont-Lliri

Dia 15 de desembre la Coral Mont-Lliri anà a Capdepera on va oferir un concert. Primer va actuar en solitari i després conjuntament amb la coral d'aquella vila. I

El president de la Societat de Ca Rater Mallorquí el dia de la fira entregà al batle una placa commemorativa pel recolzament que reben de l'Ajuntament

dia 16, a Felanitx, també va participar a la XXV Trobada "Els Cors de Mallorca canten Nadal". La seva actuació fou molt destacada i aplaudida.

Il·luminació de Nadal

Enguany l'Ajuntament s'ha volgut lluir amb tanta il·luminació com ha posat pels carrers Major, Es Pujol i la mateixa plaça Major, com també amb el dos arbres de Nadal col·locats al costat del portal de la Casa de la Vila. La il·luminació romandrà des del 15 de desembre fins a passat Sant Antoni. "Aquesta il·luminació -digué el regidor de Governació- servirà d'estímul perquè el poble celebri unes bones festes de Nadal, enguany molt millor i més il·luminat que anys anteriors".

Torrada

Dia 1, l'AMPA i el Claustre de Professors organitzaren una torrada al pati de les escoles. Hi participaren pares, alumnes i gent del poble. També hi hagué desfilada de models de l'any 60 a càrrec dels alumnes de 8^è. Un conjunt musical amenitzà la festa, els alumnes de ball de bot feren una demostració artística i el nostre col·laborador Miquel Martorell Arbona dirigí un parlament als assistents, el qual, per considerar-lo que té una certa convergència amb l'article editorial, l'oferim sintetitzat a la pàgina 5.

D. Pep Sanz ha mort

Don Pep Sanz Perelló, mestre que fou del Col·legi Públic i molt apreciat pels

alumnes que amb ell anaren a escola entre el 1945 i el 1968, morí a Ciutat dia 23 de desembre passat. Descansi en pau.

Festes de Nadal

No diferiren molt de les d'anys anteriors. La nit de matines l'església s'omplí de gent. A més de la Coral Mont-Lliri, també cantaren els alumnes de l'escola de música. La sibil·la, com l'any passat, fou interpretada per Francisca Ribas Cerdà.

Dinar de Persones Majors

Per tal de celebrar la fi de l'any, dia 28, en el restaurant Cas Carboner, es reuniren més de 150 persones majors de la vila en un dinar de companyonia on hi hagué alegria, ball, parlaments, bona cara i molta bulla; a la seva manera, naturalment.

El 20 anys del PSM

Dia 30, el PSM a nivell de Mallorca va commemorar a Montuïri els seus 20 anys de vida amb una exposició retrospectiva que serà itinerant, a can Xorri, i amb una festa a la plaça Vella on hi hagué un parlament de Pere Sampol, ball i música. Es pot considerar una vetllada reivindicativa-nacionalista.

Nit vella a Plaça

Com es costum, molta gent, sobretot jove, es concentrà a plaça la nit del 31 de desembre per celebrar allà amb goig i alegria el pas de 1995 a 1996. Dos joves, des de damunt els graons, feren sonar amb platerets, les dotze campanades l'acabatall i començament d'any nou.

Joaquín Cebollada, Secretari de l'Ajuntament, es trasllada a Gallur (Saragossa) després de 13 anys a Montuïri

Després que Joaquín Cebollada Royo fos nomenat secretari-interventor del nostre Ajuntament, pel novembre de 1985, en el maig de 1986, en aquestes mateixes pàgines, publicàvem una entrevista amb ell, si bé aleshores encara no vivia a Montuïri sinó que diàriament es traslladava aquí per al seu treball.

Ara, quan ja li manquen dies per deixar-nos, per anar a ocupar la secretaria de l'Ajuntament de Gallur, a Saragossa, hem volgut, a mode d'acomiadament, tornar fer una curta xerrada per amb d'ell, comprovar si aquella predisposició s'ha complida, així com altres aspectes relacionats amb la seva tasca. Així començàvem l'entrevista:

– Amb quins batles ha exercit de secretari?

– Quan vaig arribar hi havia de batle Francesc Trobat, que era del PSM, amb el qual vaig exercir un any i mig provisionalment. Quan vaig tornar, també un any i mig després, encara continuava de batle el mateix Trobat. A la següent le-

gislatura entrà Trobat novament en una primera fase. La segona fou exercida per Joan Miralles com a batle, això mitjançant un pacte amb el PSM i PSOE. A la següent legislatura ja va entrar Joan Ramonell.

– Ha trobat moltes dificultats, amb un o altre?

– No. La realitat és que no. Supòs que el fet de no trobar dificultats en cap dels tres batles, els quals han militat a partits polítics diferents, ha estat bàsic, ja que tant el batle com jo –diu el secretari– hem procurat ocupar cadascú el nostre lloc i complir les nostres funcions.

– Ha pogut exercir sempre la seva tasca normalment?

– No he tengut mai cap problema.

– No ha estat un obstacle a la seva labor el fet que els partits que han estat o estan a l'oposició hagin volgut saber els detalls de diferents inversions o de documents?

– Aquesta qüestió està regularitzada. La llei estableix quan i de quina manera els partits de l'oposició poden tenir accés als documents i informació municipal.

– Quines han estat les majors dificultats al llarg del seu exercici a Montuïri?

– Les majors dificultats potser sien les derivades del lloc on un treballa. Per una part un ha d'atendre el públic i per l'altra ha de informar una sèrie d'expe-

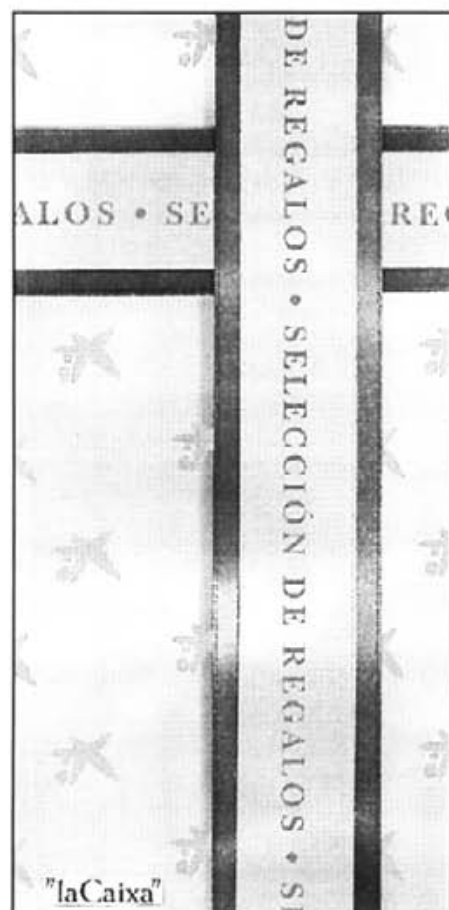
dients, com també assessorar legalment la Corporació i la majoria que governi. Aleshores el fer això d'una manera objectiva no sempre és fàcil. Un ho intenta, però... s'ha de reconèixer que en moments determinats o aspectes concrets, l'objectivitat es molt, però molt difícil dur-la a terme. En tot cas he intentat sempre ésser objectiu, però en algunes qüestions puc rebre pressions, no pressions fortes de grups, sinó simplement que vinguin de qualsevol persona i que de qualche manera influeixin amb ell mateix. Tots som humans i indubtablement tens la possibilitat de no ser tan objectiu com tu voldries.

– La preocupació i funció de l'exercici del seu càrrec, quins maldecaps li han proporcionat?

– La qüestió econòmica sempre és una qüestió que du maldecaps, perquè l'Ajuntament disposa d'uns recursos molt precaris i ha de prestar un servei molt importants. És per això que un cada any ha de filar fi perquè s'inverteixin els doblers en les finalitats per les quals estan destinats. Això a més d'estalviar tots els doblers que es puguin a fi de poder cobrir més serveis.

– L'Ajuntament, aquests anys ha duit a terme determinades empreses. Quines considera que també hauria d'haver enfrontat?

– És una qüestió també política i en

qualsevol cas són els polítics els qui decideixen i han de prendre la decisió. A nivell personal consider que hi ha una qüestió que du coa des de fa molts d'anys, com és el tema de la zona del Molinar. Tal vegada perquè l'envegedura econòmica d'aquesta empresa sia molt elevada no s'ha arribat a emprendre mai, però estimo que seria molt interessant.

- No tots els veïns s'han mostrat satisfets de la seva comesa. Què els diria, en general?

- Únicament vull dir que si la culpa ha estat meua, els deman perdó, i dir-los que no ha estat d'una manera conscient i a posta, sinó que tal vegada pot ser perquè la gent que et demana una cosa determinada no la hi pots donar i en conseqüència se sent molesta, ja que si ve a demanar o a preguntar i no li dones la resposta que ella espera, es molesta. En altres ocasions també pot ésser perquè... tots som humans i avui estic de bon humor i demà més preocupat per altres temes, i aleshores ve qualsevol a consultar un tema determinat, que per a ell és molt important, i per al secretari no ho és tant. En resum vull dir que és possible que hi hagi gent a qui no l'he tractada així com ella volia. De totes maneres ha estat inconscientment i en deman perdó.

- Per una persona que venint de fora tracta la gent de Montuïri a fons, quina impressió se'n du?

- La impressió que me'n duc ja la tenc presa des de fa molts d'anys. De qualque manera he hagut d'adaptar-me a moltes coses que en un principi em xocaven, sobretot per ésser d'una altra terra i d'unes arrels diferents de caràcter i d'una manera de ser diferent; ja no sols l'idioma, sinó moltes altres coses. Me'n duc una impressió molt diferent a la que tenia quan vaig arribar.

- I quina era la impressió que tenia quan va venir?

- En arribar, la idea que es té del mallorquí és que tenen un caràcter molt tancat, que no acull la gent de fora, que fins i tot la rebutja. I es possible que faci uns anys això succeeix, a això no ho sé, però a Montuïri sempre m'hi he trobat molt a gust; la gent m'ha acollit molt bé, no he tingut cap problema de rebutjament, ni perquè no parl el mallorquí ni per altres motius. A més, com anècdota puc dir que quan vaig venir a Montuïri,

- "Montuïri té el sentiment de poble arrelat"
- "Que els mallorquins sien tancats, no ho crec"
- Abans de venir els seus companys li deien que Montuïri era "un poble molt polititzat i d'esquerres"

la primera vegada, els meus companys de promoció no volien venir a Montuïri perquè, deien, era un poble molt polititzat, molt d'esquerres i que la gent posava molts de problemes a tots els nivells.

- Per què vengué, idò?

- La veritat és que vaig venir perquè em féu gola en aquell moment i encara que a això ho guardava dedins, poc a poc, pràcticament el primer any, es va esvaïr totalment i absolutament. Fins i tot i havent-hi un govern del PSM, pel qual teòricament el tema de l'idioma i altres qüestions nacionalistes, des de sempre, no ara, ha estat més conscient, a mi -diu ell- mai em va ocasionar cap problema. També és ver que he intentat respectar no tan sols tothom, sinó també tots els grups polítics. Crec que quan a un el respectes també ell et respecta. Per tant i en resum: que els mallorquins sien tancats, crec que no.

- Per què se'n va?

- Realment és difícil dir per què me'n vaig. M'han fet una oferta, fa poc, i quasi no m'ha donat temps a pensar-m'ho. I realment em dona molta pena, sent com a enyorança... Aquí ja tenc la meua vida muntada després de tants d'anys. Però la raó bàsica i fonamental és que l'oferta que m'han fet m'illusiona i em sembla interessant i no voldria d'aquí quatre o

cinc anys penedir-me de no haver acceptat l'oferta que en aquests moments se'm presenta... Son ocasions que les agafes quan se t'ofereixen i si no, ja no tornen mai més. Vertaderament em sap greu perquè aquí estic molt a gust i molt bé; no sols a Montuïri, sinó també a Mallorca i aquí ja tenc establerta la meua vida.

- Què considera que haurien de cuidar més i millor els montuïrers?

- Consider que la gent de Montuïri cuida molt bé les seves coses a nivell personal i a nivell col·lectiu. Tal vegada això succeeix perquè és te el sentiment de poble arrelat.

- Es vol acomiadar dels montuïrers o, pel contrari, pensa tornar?

- Professionalment els dic a Déu. He passat una etapa de la meua vida molt important a Montuïri i a Mallorca, i no és un a Déu per a sempre, ja que pens tornar per les vacances, de tant en tant. No m'agrada ni em vull acomiadar per a sempre. Però això sí, agrair a tots els montuïrers la bona acollida i convivència que m'han ofert durant molts d'anys. Pot ser que hi hagi hagut algun enfrontament, però vaja!, en general per a mi ha estat molt profitós i molt positiu i esper que també ho hagi estat per a la resta.

O. Arbona

BAR
RESTAURANT
MUNPER

ESPECIALITATS

- Cuina Mallorquina
  - Carn a les esgelles
  - Embotits ibèrics i mallorquins

NOCES I COMUNIONS

Ctra. Palma-Manacor. Km. 29 - Tlf. 64 40 70 - 07230 MONTUÏRI

21 de desembre de 1995

Compleix cent anys a Felanitx Antònia Adrover Maimó

Quan la varen batiar,
a prop de Sant Salvador
per nom li varen posar
Antònia Adrover Maimó.

Avui fa cent anys, Senyor,
s'ha complit el meu desig.
Ella viu a Felanitx,
tercer pis, plaça Major.

Tieta meva estimada:
desig per vos lo millor
i deman an el Senyor
vos do el que més us agrada.

Que mai vos falti l'amor
dels fills i la companyia.
Què més demanar podria,
per vos durant aquest dia,
que del Cel la bendició.

Molts d'anys i bones festes!

Antònia Adrover Roig

Molt poc abans de Nadal
del vuit-cents noranta-cinc,
Santa Claus va dur un regal
a casa dels meus padrins.

Una nineta morena,
hermosa com una rosa,
amb sa careteta de pena,
de fred, que no duia roba.

Pla d'Obres i Serveis del CIM A Montuïri s'invertiran 24.734.781 pts. per als carrers

En el Plenari del CIM celebrat el passat 4 de desembre es va aprovar el pla biennal per a 1996-97 el qual representa una suma de 2.000 milions de pessetes per a invertir-se en diferents obres en els 49 ajuntaments de Mallorca.

Pel que fa referència a Montuïri s'hi ha inclòs la 2ª i 3ª fase de la pavimentació dels vials urbans, per als quals el CIM hi aporta 9.893.912 pts. a cada fase, com també l'Ajuntament, 2.473.478. Això suposa que dins aquest pla biennal a Montuïri s'invertiran 24.734.781 pts.

Llibre nou

Edició dels premis del IV Concurs de Conte Curt

Han estat editats en un petit llibre els tres contes guanyadors del IV Concurs de Conte Curt Sant Bartomeu 1995, el qual sortí a llum a mitjan mes de desembre passat.

Aquest exemplar, pulcrament editat, conté un pròleg de Joan Miralles i Monserrat, una justificació del batle i una introducció de la Correduria d'Assegurances Gomila, patrocinadora del primer premi d'aquesta edició. Seguidament apareixen els textos de Jeroni Salom i Pons, Felip Munar i Munar i Carme Julià Arechaga, autors respectivament del tres contes guanyadors del concurs de 1995.

Cal agrair a la Correduria Gomila l'esforç que li haurà suportat aquesta edició.

Què és la Comissió Interdepartamental de la Dona?

Composició

A fi de coordinar les accions en favor de les dones i de millorar-ne l'eficàcia evitant duplicitats, la Comissió Interdepartamental de la Dona es compon per un o una representant de les conselleries següents:

- Conselleria de Governació
- Conselleria de Cultura, Educació i Esports
- Conselleria de Sanitat i Seguretat Social
- Conselleria de Comerç i Indústria
- Conselleria d'Agricultura i Pesca

Dona, si no saps quins són els teus drets, si vols tenir informació directa sobre els programes que duu a terme la Comissió, si vols formular suggeriments o fer propostes per millorar la situació de les dones, som a la teva disposició a:

Plaça de la Drassana, 4. 07012 Palma
Tel. (971) 17 65 65 / 17 64 64
Fax 17 64 46
Tel. gratuït 900-321-321

Vice-presidència del Govern Balear

Comissió Interdepartamental de la Dona

Què és la Comissió Interdepartamental de la Dona?

És un òrgan col·legiat, adscrit a la Vice-presidència del Govern Balear, que té els objectius bàsics següents:

- Promoure la igualtat de drets entre els homes i les dones.
- Evitar la discriminació per raó de sexe.
- Fomentar la participació equitativa de les dones de les nostres illes en tots els àmbits de la societat.

Constitució espanyola, article 14:

"Els espanyols són iguals davant la llei, sense que pugui prevaler cap discriminació per raó de naixement, raça, sexe, religió, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social".

Comissió Interdepartamental de la Dona

Direcció prohibida a un tros del carrer de Palma

Dia 20 de desembre es varen posar en funcionament els discs de direcció prohibida al tros del carrer de Palma que va des del de Bonavista fins el de Vanrell en direcció a Ciutat.

Per tant, els cotxes que venen de Sant Joan si en esser al carrer Ramon Llull no l'agafen per dirigir-se cap als Creuers, en esser al de Bonavista no podran passar i aleshores els convindrà agafar aquest carrer i anar a cap a plaça per la Plaça Vella.

I, per altra part, els veïns de Montuïri també es veuran obligats a haver de seguir aquest itinerari, a no ser que vagin amb carro o tractor o altre vehicle permès.

Cap de cantó del carrer de Palma amb el de Bonavista, on comença la direcció prohibida

Comunicat de Premsa Forana

L'Associació de Premsa Forana de Mallorca en assemblea general celebrada el passat 18 de desembre, per unanimitat, manifesta el seu ferm suport a la política lingüística en favor de la unitat de la llengua catalana a Mallorca i l'actitud que mantén en aquest tema l'actual president de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, Sr. Cristòfol Soler i, al mateix temps, denuncia i rebutja els constants atacs que pateix.

Carta al director

Una passada d'autoritats

Sr. Director:

Em dirigesc a vostè com a darrer recurs, ja que és preocupant la greu "sordera" de què pateixen les nostres autoritats locals i sobretot de la nostra primera.

Com vostè sap, una setmana abans de la fira es va desasfaltar el carrer de Sant Antoni i després, segons pareix, telefònica, davant la obres que havien començat, va decidir fer una síquia per po-

der passar uns cables. Fins aquí em pareix molt correcta, i endemés em sembla lògic mentre sigui pel bé del poble. Com que les obres no s'acabaven i veient la proximitat de les festes de Nadal i també observant que les condicions en què deixaven el carrer no eren les més idònies per la quantitat de temps que hi havia de festes, vaig anar a parlar amb el batle comentant-li que almanco s'engrevàs el carrer, tant per a la comoditat dels veïnats com per a la seguretat de l'altra gent que hi passàs, ja que el terreny és molt argilós i amb la humitat que hi havia llenegaria molt.

Segons el batle i com a resposta lògica: "sí, sí". Quina seria la meua sorpresa, o no, quan el dissabte abans de Nadal no s'havia fet res de lo que em va dir. Mentrestant el carrer encara està en obres, donant-nos moltes molèsties, als veïns i a la gent que passa.

Sr. Batle: gràcies per la seva bona voluntat i perdó per les molèsties que durant la setmana li vaig ocasionar demanant-li que almanco fes que deixassin el carrer mig arreglat. Ara bé, li record que el dia abans de la fira, sí que es va arreglar. O sigui, per a la gent de fora, que quedi bé; ara per a la gent del poble, que pagam els nostres impostos, que "se fotin".

Gràcies, Sr. director, per la publicació d'aquesta carta.

idiomas
blazek

C/ Llinàs, 2 (Marqués de la Cenya) - Palma

Telf. 45 72 60

FAX 28 46 74

Anglès - Alemany
Rus - Polac
Castellà - Català

Professors Nadius - Mini-grups

Despeses per a una execució

De com s'obtingueren en el segle XVII els doblers per pagar les despeses per a l'execució d'en Moiana

L'any 1666 és conegut principalment per una gran desgràcia. La capital anglesa, Londres, fou totalment destruïda per un gran incendi. La majoria de les construccions eren de fusta, els carrers estrets i el vent que bufava molt fort. Les morts foren molt nombroses i els supervivents es quedaren fora cap sostre que els cobrís.

Mentrestant a la nostra illa es vivia una crisi econòmica brutal que assolava la Ciutat i les viles. Els nobles combatien entre ells pagant assassins, gent afamada sense sou ni propietats que es llogaven al millor pagador per a poder sobreviure. Alguns d'ells eren montuïrers i el més famós entre tots fou en Bartomeu Gomila "Moiana" que ha restat com a una figura de llegenda passant de boca en boca de generació a generació.

Apresat per la justícia a la serra de Coanegra (Santa Maria) (1) l'agost d'aquest any, fou conduït al seu poble natal juntament amb dos montuïrers més per ser executat.

Els únics documents que hem pogut trobar a l'arxiu municipal que ens parli del fet són aquests dos escrits que vos exposam.

Són dues reunions del consell municipal - el que seria actualment un plenari de l'ajuntament - en el qual els jurats i consellers es troben en que han de pagar les despeses de l'execució i acorden la forma d'obtenir aquestes quantitats.

Podeu comprovar que el primer escrit duu la data de dia 9 de setembre, abans de l'execució, mentre que el segon és de dia 26 del mateix mes, en el qual s'acorda demanar una quantitat suplementària ja que les despeses han estat superiors al que en un principi es creia. Això ens serveix per determinar que l'execució tingué lloc entre les dues dates.

Consell de prendre diners ab interes.

Die 9 de setembre 1666

Congregats i ajustats en la cassa de la nostre universitat de la vile de Muntuyri lo honor mossèn Rafel Mas, Balle Reyal en dita vila ... en los honors Joan Mas, Miquel Martorell, Pau Ribes, jurats dit any convocant mitjansant citacions a los

Cases de la possessió de Son Manera en l'actualitat. Potser que fos una de les que en Moiana visitàs en el segle XVII amb intencions poc clares

honors mossèn Rafel Mas, Juan Mas menor, Pere Gomila menor, Jaume Company, Miquel Nicolau, Gabriel Ribas menor, Honofra Sosies, Rafel Miralles Costa consellers lo any corrent de los quals fonch proposat per lo honor Joan Mas jurat major parlant per si y sos consejors dient molt honrats y savis consalles lo perque avem fet ajustar asi a totes vosses merces es que tots experimentam i sumim per cosse sarta que la justisia haportar a sentensiar los tres presos que foren capturats naturals delle vile de Muntuyri i es sert ques creheran gran gastos i le vile se troba molt apresada i per so demanam a totes vosses merces si prendrem dines ab linteres o si alliberarem talles per aprobeir alli hont sera nesesari.

E apres discorreguts los vots y pares de un y de altre foren de vot i parer nemine discrepante que lo jurat en Joan Mas vaja en la ciutat i prengue interés a rao de 5 per sent fins 300 lliures, o si podem passar en manco que mos aflux en de lo que podem i de aquelles puga obligar tots los bens de le nostre universitat...

Die 26 de setembre 1666

Congregats i ajustats en la casse de la universitat de la vile de Muntuyri lo ho-

nor mossèn Rafel Mas Balle Reial lo present any en dite vile de Muntuyri juntament en los honorables Joan Mas, Miquel Martorell, Pau Ribes jurats convocats mitjansant citacions a los honorables mossèn Rafel Mas, Joan Mas menor, Pere Gomila menor, Jaume Company, Miquel Nicolau, Honofra Sosies, Gabriel Ribes menor, Rafel Miralles Costa conselles devant dels quals los fonch proposat per dit Joan Mas jurat maior per tant per si y sos consejors dient molt honrat i savi de consalles lo perque avem fet ajustar asi a totes vosses merces es que...experimentat es gastos qui son causats en la venguda del Sr. Virrei i tambe matex en le vingude i gastos de...i altres ministres qui son vinguts aexecutar la sentensia de aquexos que es estat necesari haver de menllevar 50 lliures perque lo clavari no pot cobrar pere pagar los comisaris i pere desso demanam a tots vosses mercès si prendrem 100 lliures o 150 lliures ab linteres a rao de 2 lliures per sent o si prendrem a rao de 5 lliures per sent ab un carregament i pere deso vosses mercès diran son vot i parer

Guillem Mas Miralles

(1) Vegeu Bona Pau número 477 de novembre de 1992.

LA FOTO DE MITJAN SEGLE

Els quintos del 48

Quasi tots són quintos del 48, o sia nascuts el 1927.

Amb el camió d'en Monserrat "Palós" anaren a fer un eixida l'estiu del 47. Per aquell temps s'usava fer-ne una cada any. Escampats hi veim en Joan "Manescal", Nofre "Masseno", Llorenç "Queló", Jeroni "Pipo", Gabriel "Cardaix", Rafel Sampol, Miquel "Quelet", Jaume "Prats", Jaume "Xibau", Miquel "Matarino", Antoni "Ros", Antoni "Reus", Miquel "Pollo", Gabriel "Moragues", Joan "Costa", Pau "Pollo", Monserrat "Palós", Jaume de sa Costa, Biel "Brines" (el que sosté la bicicleta), Mique Cardell, Joan "Pubil" i Joan "Comelles". (D'aquests ja n'hi ha un grapt de morts)

Records d'infantesa

Perdérem sense jugar

Devia tenir uns 16 anys i era en plena guerra civil quan jugàvem a futbol amb l'equip de "fletxes" que a Montuïri s'havia format. En aquell temps ja hi començava a haver-hi molta afició tota vegada que es tractava d'un esport nou i intervenien els mateixos al·lots de la vila. Era l'any 1937 i jugàvem un campionat per eliminatòries a dos partits. El primer partit l'havíem jugat a Binissalem i allà havíem empatat a dos gols. Per tant estàvem creguts i confiats en poder eliminar fàcilment el Binissalem.

De porter hi jugava en Mateu Lladó, perquè no sabia ni tan sols tirar una coça al baló. I en mig del camp record que hi havia en Tomeu "Silis", en Francesc "Juger", en Biel i en Joan Suñer, en Sebastià "Serena", en Francesc Bibiloni

de Can Socies, en Biel "Matxó", un "Rubarter", en Biel "Lucio", en Jaume i en Pep "Matxo"... El nostre entrenador era el pare dels "Sunyers" el qual es devia per nosaltres i ja era un gran aficionat.

Allà jo havia marcat els dos gols i hauríem guanyat si no hagués fallat un penalty. El segon partit l'havíem de jugar a Montuïri però com que aquí no teníem camp havíem tractat amb els d'Algaida de jugar-lo allà. Havia de ser el dia del Corpus. Ens havien dit que hi podien anar a jugar-lo allà.

En aquell temps no disposàvem de camp a Montuïri. Entrenàvem en el pati de les escoles o en Es Dau i fins si tot pels carrers i a plaça. Moltes vegades la gent ens feia fugir perquè qualche

vegada el baló o la pilota pegava a una persona o a un nin petit i li fèiem mal i molestàvem. Quantes vegades ens varen arruixar d'allà on érem! Però la nostra afició i l'interès en donar coces a la pilota i veure si driblaríem l'adversari superava qualsevol contrarietat.

Què passà a Algaida? El fet cert és que allà no ens deixaren jugar i això que els dos equips ja ens hi havíem desplaçat. Posaren l'excusa que era el dia del Corpus i que l'horabaixa hi havia processó, motiu pel qual la gent no vendria. I per si aquest motiu no fos suficient, varen dir que durant el temps de la processó, no.

El segon partit d'aquesta eliminatòria ja no es va jugar mai. La federació va donar el segon partit per perdut al Montuïri i així fou com el Binissalem guanyà l'eliminatòria, o ens la donaren per perdura, i ells seguiren endavant.

Gabriel Sampol Cerdà

Antoni Morell Rosselló fou empresari cinematogràfic

Entre el 1948 i el 1950 dugué, entre d'altres, el cinema de Ca n'Aloi

A últims dels anys quaranta vengué a Montuïri per primera vegada. La seva visita relacionada amb la possible contractació del "Cine Royal" fou positiva i durant uns anys fou l'empresari del cinema de Ca n'Aloi.

N'Antoni Morell Rosselló és distingit pel seu posat seriós. No alça massa la veu en la conversa i se'l nota sempre un poc distanciat del que l'enrevolta. Hem d'assenyalar que destaca en ell el seu tracte afable i l'atenció que presta durant la conversa. No es precipita en el xerrar i ens dóna la impressió que s'ho pensa detingudament abans de prendre una decisió.

Es casà al nostre poble amb Maria Trobat Trobat el 12 d'octubre del 55. És, des de llavors ençà, un montuïrer més. Tenen un fill i una filla majors i caçats.

Antoni va néixer a Sóller l'11 de març de 1918. Té 77 anys i es queixa que la memòria comença a jugar-li malles passades.

A ca seva foren quatre germans i una germana, ell és el més jove dels germans.

Fins aquí la seva fitxa personal i familiar molt condensada. Però ell té qualque cosa més que contar.

– Podries dir-nos, Toni, on anares a classe de nin?

– Amb els germans de La Salle, que s'havien instal·lat a Sóller.

– Feres el servei militar?

– I ben complit –ens diu mentre capeja lentament–, en vaig fer vuit anys. Som de la quinta del 39 i em feren incorporar el 37.

Seguidament ens conta les peripècies de la "mili". Serví a Infanteria però passà agregat a la marina. Destinat llavors al port de Palma i més tard a les bateries antiaèries del Port de Sóller. Després de l'ocupació de Barcelona l'embarcaren cap a aquesta ciutat. Un any després, entre altres llocs, fou destinat al "Puesto Central" de Capitanía... en 8 anys hi ha per contar.

– Tu has estat durant anys el cap ("jefe") de l'estació de Palma del tren de Sóller. Com va ésser que ingressares a l'esmentada companyia?

L'interrogat dirigeix el seus ulls de

mirada greu cap a l'autor d'aquestes retxes, en una expressió molt característica en ell. Contesta sense frissar.

– Tu saps com eren els difícils anys quaranta?

– Els he viscuts, Toni.

– Sortíem ja d'aquesta dècada, de feina escassa i pocs doblers, i m'avisaren que hi havia unes oposicions a la Companyia del tren de Sóller per cobrir tres places. Em vaig presentar, m'aprovaren i vaig entrar a l'empresa com a "Factor Autoritzat". Una espècie d'auxiliar del "Jefe d'Estació". He estat treballant amb aquesta companyia durant 32 anys. Em jubilaren l'any 85-86 quan era el "Jefe" de l'Estació de Palma. Vull fer constar la meua satisfacció per haver treballat durant tots aquests anys amb aquesta empresa.

– Tot el que ens contes, Toni, és molt interessant, però... et sortirem per un altre cantó. Què significà per a tu el que arreu del món se celebràs l'any 1995 com un gran esdeveniment, el centenari del cinema?

Abans d'acabar la pregunta els ulls ja li reien. El rostre del nostre interlocutor té l'expressió del qui li parlen d'un ser molt conegut i estimat.

– Em diu i em fa recordar moltes coses. Com tu, jo estimava i estimo el cinema. A més, hi vaig dedicar part de la meua vida com empresari.

– Comencem pels principis: com fou que et dedicares al negoci de la cine-

matografia?

– Senzillament: tenia un cosí que duia el cinema de Son Sardina. Vaig anar pensant que jo podria dedicar-me al mateix negoci. Vaig començar a fer passes per a tal fi i al cap de poc temps contractava la sala de cinema de Santa Eugènia. Un any després vaig llogar la de Montuïri.

Fa una pausa breu per fer memòria i continua.

– No puc dir l'any exacte però... també dins la dècada dels 40 vaig comprar una màquina al Sr. Marquès, empresari de Sóller, que també era soci de la Sala Born, i vaig iniciar les projeccions a Lloret. Començava a allargar-me, perquè també havia contractat la Sala de Sencelles. Aquest poble i Lloret anaven dins el mateix circuit, el mateix "pase". A Lloret només hi fèiem una funció el diumenge el vespre i he de dir que abans d'anar-hi jo no tenien cinema.

– Tenies un bon ormeig muntant. Com ho podies dur?

– A tots els pobles tenia algú que m'ajudava.

– Tens algun fet curiós, alguna anècdota dels anys d'empresari?

En Toni fa la mitja; recolza un dels seus braços damunt la taula vora la qual hi seim, fent descansar la cara dins la mà.

– Es poden contar tantes coses... A Santa Eugènia la sala de cinema era de l'Església i jo mateix censurava les cintes que havia de projectar després davant el públic. No saps la feina que duia passar abans tot el rodet de la pel·lícula, posar paperetes on hi havia una besada o alguna situació atrevida, tallar després les parts senyalades i juntar-les per projectar damunt la pantalla. Després de la projecció altra volta tallar i juntar els trossos que havia llevat... una feinada. El capellà tenia plena confiança amb mi i no el vaig defraudar mai.

Ara som nosaltres el qui feim la mitja.

– Has vist el film "Cinema Paradiso"?

– No. Ara vaig poc al cinema.

Li explicam el mateix fet que passava a una personatge de la pel·lícula abans citada i riu de gust amb la coincidència.

– Quin temps dugueres el cinema de

Ca n'Aloi? El nostre amic es torna a disculpar repetint que a vegades li falla la memòria i no recorda les dades amb exactitud.

– Vaig dur el cinema de Ca n'Aloi uns tres anys. Entre el 48 i el 50.

– Pel·lícules interessants d'aquells anys i que presentares a Montuïri?

– Record "Escuela de Sirenas", "El lago de los sueños", "Los cuentos de Hoffmann", aquestes dues amb el sistema "Agrafcolor" de tonalitats distintes al d'avui, "La señora Míniwer", "El padre de la novia"... també les primeres cintes de Sara Montiel.

– Alguna sorpresa amb la projecció d'algunes cintes i la resposta del públic?

– Moltes. El negoci de l'espectacle està ple de sorpreses. Es varen projectar cintes que havien de fer, al parèixer, una bona recaudació i foren un fracàs econòmic. Algunes vegades, poques, era al revés. Per exemple "Inés de Castro", una pel·lícula espanyola. Per a mi valia molt poc, i fou un èxit de públic.

– Què valia el lloguer de les cintes, llavors?

– Les pel·lícules en blanc i negre entre 300 i 600 pessetes. Les de color, entre 1.200 i 1.400. A vegades alguna cinta de qualitat i precedida ja d'èxit valia més, i t'exigien amb ella un lot o contractació d'altres cintes de qualitat inferior. També estàvem obligats a projectar el NODO, que ens costava 25 pessetes.

– Què valia l'entrada?

– Tres pessetes. Abans m'has demanat alguna anècdota o un fet fora de la normalitat. Mira, vaig contractar "Trapezio", una cinta molt important que em costava molt. Esperava treure un bon rendiment. El diumenge al migdia una tempesta damunt l'illa ens deixà sense electricitat i no la vàrem poder projectar. Vaig lamentar-me davant la distribuïdora i em concediren passar-la el dilluns el vespre. Però no vingué quasi ningú al cinema. Pèrdua total.

– Quin tipus de pel·lícules tenien més èxit al nostre poble en aquests anys?

– Les cintes populars de gitanos, folklore i similars... n'Antonio Molina, en Joselito... parlem dels últims del 40. Més envant es possible hi hagués una cultura cinematogràfica superior.

– Feies funcions entre setmana?

– Sí, els dimecres i els dijous a més dels dissabtes i els diumenges. També vaig dur espectacles de varietats. Moltes obres d'en Pere Capellà les vaig presen-

tar a Montuïri. Fins i tot un any vaig fer funció el dia de Sant Bartomeu.

– Tu eres empresari, però... t'agradava el cinema? Què era per a tu?

– Que si m'agradava el cinema!? Et contestaré amb una frase rotunda i em comprendreu perquè també estimes aquest art: "Hi he perdut el seny darrera ell".

– Què opines del cinema actual?

– Està carregat de sexe i violència. A mi m'agraden els temes humans i musicals, que no sigui folklore.

– Què ens dius d'aquelles operetes dels anys trenta que presentava UFA i UFILMS?

– Excepcionals! En certa ocasió el Sr. Almagro, que tenia la representació d'UFA i FILMS em deixà unes còpies d'"El Congreso se divierte", "El trio de la bendición", "Limpia, fija i da esplendor"... material de cel·luloide inflamable i en mal estat. Es rompien contínuament. En Biel "Llucio", un bon operador, ens les va projectar a un grup reduït d'amics a qui vaig convidar. Gaudírem extraordinàriament amb elles.

Els dos lamentam en un breu comentari la desaparició d'uns films que possiblement s'han perdut per a sempre.

– Quantes sales de cinema hi havia a Sóller quan hi vivies de nin?

– Dues...

Es posa a riure i de cop continua.

– No sé si t'ho he de contar, però... és el cas que essent nin, ja grandet, a ca meva dormia a la mateixa habitació amb el meu germà major. Un primer pis. Algun vespre, amb absència del meu germà, saltava per la finestra, no molt alta, anava al cinema, sortia poc abans

d'acabar el film, tornava a ca meva i pujava per la finestra, i quan el meu germà venia jo ja estava dins el llit. Mai sospiraven res, a ca nostra.

– Quina era, per a tu, la sala de cinema millor de Palma?

– Sens dubte, la "Sala Born".

Coincidim.

– Recordes els noms dels empresaris de les principals productores on llogaves les pel·lícules?

– Sí. Mira, la "MGM" la duïa el Sr. Monleón, l'"Universal", en Segura i en Balet, "Artistas Asociados" i "W. Bros", el Sr. Martorell, la "Cifesa" –pensa un poc– en aquest moment no record qui la representava. L'empresari Sr. Marquès m'ensenyà una cosa molt important: escoltar les opinions i comentaris dels espectadors a la sortida de les funcions.

– Ja acabam, Toni: quina és la teva afició?

– El cinema –és rotund en la resposta–.

– Digue'ns, Toni, com celebraries tu personalment el centenari del naixement del cinema?

– Amb molta d'alegria, la qual també aniria acompanyada d'enyorança.

Compartim el sentir d'en Toni. Els qui hem crescut i viscut amb el cinema tenim un record imborrable d'aquest mitjà artístic que ha mogut emocionalment milions d'espectadors i ha marcat generacions. En la nostra conversa, vells mites i estimats fantasmes de la pantalla ens han acompanyat.

Miquel Martorell Arbona

Joan Miralles Arbona, "dimoni Coll"

En certa ocasió, a posta, va trabucar pe'n terra tot quant una torronera tenia damunt la taula

No hem pogut saber exactament quan començà a fer de dimoni, però sí ens consta que ho fou fins que es morí, l'any 1935, d'un empenta del tren. Ens referim al qui fou un dimoni popular, en Joan Miralles Arbona, conegut com en Joan "Coll" o "el Dimoni Coll".

Nasqué a Montuïri en el carrer de Sant Antoni el 14 de febrer de 1878 i morí el 24 de juny de 1935. Era fill de Jaume Miralles i de Catalina Arbona. Fou el tercer i únic germà de tres germanes. Els seus pares feien de pagesos i ell, de jornal·ler. Quasi tota la vida anà a jornal a Son Trobat i a Can Rei, a la finca que tenen a Can Calafoc. Segurament aquells garrovers que hi ha a dita finca són sembrats seus. Guanyava una pesseta cada dia i mantengut. I durant molts d'anys (no hem pogut saber quants) va ésser el Dimoni de Sant Bartomeu.

Tots els dimonis de Montuïri ho han fet bé, han sabut ésser artistes (el dimoni ha de saber el seu paper, per tant, ha d'ésser artista) i amb aquest elogi a Joan "Coll" voldríem que es fes extensiu i fos com un petit homenatge a totes les persones que han fet de dimoni i ja no hi son i que tal vegada no entraran mai a la llista dels *montuïrers que han deixat petjada*, ja que el dimoni, sia la persona que sia, per les nostres festes ho és tot. Sense ell no hi hauria bones festes. Per tant, tots els qui ho hagin estat es mereixen gratitud.

El fet que en Joan "Coll" tengués una mort violenta i fos besoncle del qui firma, xerrant amb persones que han rebut qualche llanderada d'ell ens han duit a esbrinar com era el seu caràcter i com actuava en el seu paper de dimoni.

Pel que hem pogut saber, les seves actuacions no diferien gaire de les d'ara com és: ballar amb els cossiers, trepitjar-lo la dama, encalçar els bergantells que li fan befa i se'n riuen d'ell, voltar davall les rodelles i amb els trons tirar-se en terra, fer gests al nins i després llevar-se la carota perquè els infants vegin que és un home i no hi ha per què tenir-li por; fent lloc tant per ballar els cossiers com a l'hora de fer les corregudes a peu, i altres coses.

Tot això també ho feia el "dimoni Coll". Però com que les persones ens di-

Cal observar com el vestit del "dimoni" dels anys 30 es diferencia un poc de l'actual

ferenciam de caràcter i de fets —ningú no ho fa tot ben igual que l'altre—, cal ressenyar uns quants aspectes o fets que eren propis d'ell i que ens ho han relatat persones que el conegueren.

Una de les moltes coses bones que tenia era que li agradaven molt els nins. Era molt niner. No volia que li tenguessin por. Els caramels, avellanes i altres llepolies que recollia eren per als nins o ja al·lots grandets.

En certa ocasió mumare ens contava que perquè no li fes nosa va anar a guardar la senalleta dins la qual hi duia allò que havia recollit de les torroneres. L'amagà perquè els al·lots més atrevits i polissardos de la part de darrera li prenien els caramels i encara li tocaven el picarol. A vegades, quan li prenien co-

ses, hagués pogut fer ús de les corretjades, però no volia usar-les si no era molt necessari. S'ho mirava molt abans de pegar una cinglada, encara que s'ho meressessin. I si pegava a cap al·lot després es preocupava per si li havia fet molt de mal.

Una vegada, quan venia de deixar allò que havia recollit, es topa amb un nín que plorava perquè tenia por del dimoni i perquè no ploràs es llevà la carota i li volgué donar qualche cosa i com que ho havia deixat, no digué res. Aleshores tornà anar a una torronera a demanar-li amb gests, una llepolia per donar-la a l'infant que plorava. I la torronera no volgué donar-li res al·legant que ja li havia donat prou. El dimoni tornà insistir fent cabrioles i tot allò que saber fer tant bé els dimonis. I quan veié que a les bones no li donava res, fitorà la barrota d'un cap a davall la taula i de l'altre alçà, i to quant hi havia damunt romangué trabucat i escampat pe'n terra.

Aquella dona tota enfadada volgué anar a denunciar el fet al batle, però el dimoni li corregué darrera i tot el temps que xerrava —o, millor dit, volia xerrar— amb la màxima autoritat del poble, començà a enrevoltar-los fent cabrioles, pegar llanderades pe'n terra, bramular i altres fets que tots els dimonis tant bé imiten. Aleshores el batle digué: "mado·na: jo amb les persones d'aquí, de la Terra, faig justícia, però amb el dimoni, de l'infern, no m'hi pos. A més, a Montuïri, per Sant Bartomeu, és ell qui comanda".

Tenia dèria amb ésser dimoni, ho duia dins ell, fins a tal punt que anant a fer feina o passejant el podien veure com per enmig del carrer feia voltes ballant, assajant el que havia de fer per les festes.

Bona Pau en el número 500 publicà un recull del que fa un bon dimoni i a dit número quedà ben explicat. Per tant no és necessari tornar-ho repetir. Així mateix veim que n'hi ha que estan endarrer del lloc on tot l'any guardava la seva indumentària.

Ignoram on la guarden avui, però en Joan "Coll", segons ens contava mumare, que era neboda seva, essent que ell era fadrí, vivia amb ells, i encara recorda que essent nina, el vestit de dimoni roma-

nia ca seva i li feia por quan, abans d'amagar la carota dins una caixa que tenia a posta, la rentava, comprovava si els mostatxos, queixals, llengua i banyes estaven ben forts. També mirava si hi havia cap resquillada per les galtes i si tot estava bé. Sempre trobava qualche petit desperfecte i ell mateix ho arreglava. Fet que repetia i tornava a revisar una setmana abans d'haver-la de tornar treure.

Aqueixa caixa, dins la qual hi guardava el vestit, carota, escorretjades, barrota i picarol la tenia dins la cambra de dormir. Un dia sa mare no volgué que li tengués perquè deia que allà on dormen hi havia d'haver la imatge del Bon Jesús, no la del dimoni. I l'hagué de canviar a un altre lloc, on hi guardaven trastos vells.

Persones que el conegueren ens han assegurat que era molt divertit. Sempre anava de bromes; era una persona molt bona i alegre. Allà on anava a jornal estaven molt satisfets d'ell i com a dimoni era considerat molt bo i festós. No s'arribà a casar. Així mateix una bona temporada va festejar una al·lota montuïrera, bona i agradosa. Llavors, sense saber ningú més que ells el per què, deixaren de festejar i ambdós romangueren fadrins tota la vida.

Però aquest bon dimoni i millor persona tengué una mort molt violenta. El matà el tren en el pas a nivell sense guarda de la carretera de Randa. Era el dia de Sant Joan, el seu sant, quan anava al pou a regar a poalades un poc d'hort que tenia a una finqueta just davant l'estació. Aquesta finca és on actualment viu amb la seva família Llorenç Bauçà "Guerrer", nebot i fillol del nostre personatge i que heretà.

Dita finca és coneguda com Es Pou perquè hi ha un pou, el mateix que en Joan "Coll" emprava per conrar l'hortet i que en Llorenç "Guerrer" el conserva juntament amb la pica, tal com era quan el seu conço, en Joan, hi anava a regar.

Pel que hem pogut saber, a la vora de dit pas del tren hi havia una tira de figueres i la de més prop era grossa i tenia molt de brancam i amollat, ja que altre temps deixaven que les branques s'amollassin per tenir bon collir les figues, motiu pel qual hi havia poca visibilitat. Segurament entre les branques de la figuera i ell, tot i essent que tenia per costum assajar, fent una volteta ballant, li degué girar l'esquena, no veié el tren,

s'costà massa a la via i solament li resquillà el cap (el tren no li passà per damunt) i caigué ja inconscient, però no mort. Se l'endugueren a ca seva i al cap d'unes quantes hores morí. Aquell cop havia estat mortal.

I aquell home, que tantes vegades sabé caure quan l'havia de trepitjar la dama o quan voltava davall les rodelles, tirant-se en terra amb els trons, però sempre eixecant-se tot llampant, aquesta vegada empès per un artefacte de ferro, caigué i ja no s'aixecà. Perdé el coneixement però així mateix (segons conten) tengué força per alçar un braç i amb un gest d'adéu s'acomiadà per a sempre.

El fet ocorregué el 24 de juny de 1935, el dia de Sant Joan. Aleshores no hi havia tants d'accidents com ara; i d'un cas com el descrit se'n parlava molt. De fet encara se'n parla. I es recorda en Joan "Coll" com una persona bona, divertida i com un dimoni extraordinari.

Sion Nicolau

Nota.- Moltes dades foren proporcionades per Llorenç Bauçà, Tomeu Fiol, Miquel Martorell i mu mare, que era neboda seva.

Mancomunitat Pla de Mallorca I Jornades d'Estudis Locals

La Mancomunitat Pla de Mallorca convoca les primeres Jornades d'Estudis Locals que se celebraran a Sineu del dia 29 al 31 de març de 1996. Els temes de debat escollits són:

- Sineu, el medi i la gent.
- Impactes del turisme rural i l'agroturisme al Pla de Mallorca.

Les sessions de les Jornades seran obertes a tothom i es podrà participar ja sia com a oient o aportant comunicacions sobre aquests temes d'acord amb les bases establertes.

Es té pensat que les jornades sien de caràcter anual i rotatiu, de tal manera que cada any se celebri a un poble diferent de la Mancomunitat.

Amb aquesta iniciativa es pretén incentivar els estudis centrats en la comarca del Pla a fi d'aprofundir en el seu coneixement, crear un lloc de debat sobre coneixements i problemàtiques del Pla i la difusió de la Mancomunitat com a entitat supra-local.

Glosa

Montuïri té aigua potable

Es poble és una bellesa
des que s'aigua li han posat.
Qui es grifó no ha amollat
per fer bona "llimpiesa"?

Des Pou del Rei és es brou
que quasi tothom emplea

aquesta no coneix brea,
és neta i no fa renou.

Si qualche cosa sentim
de res mos hem d'assustar,
quan és s'hora de pagar
pensem que lleva es verrim.

Es poble montuïrer
mai "via estat tan "siquiat",
si qualcú s'ha molestat
sa causa és per estar bé.

Miquel Mas "Saio"

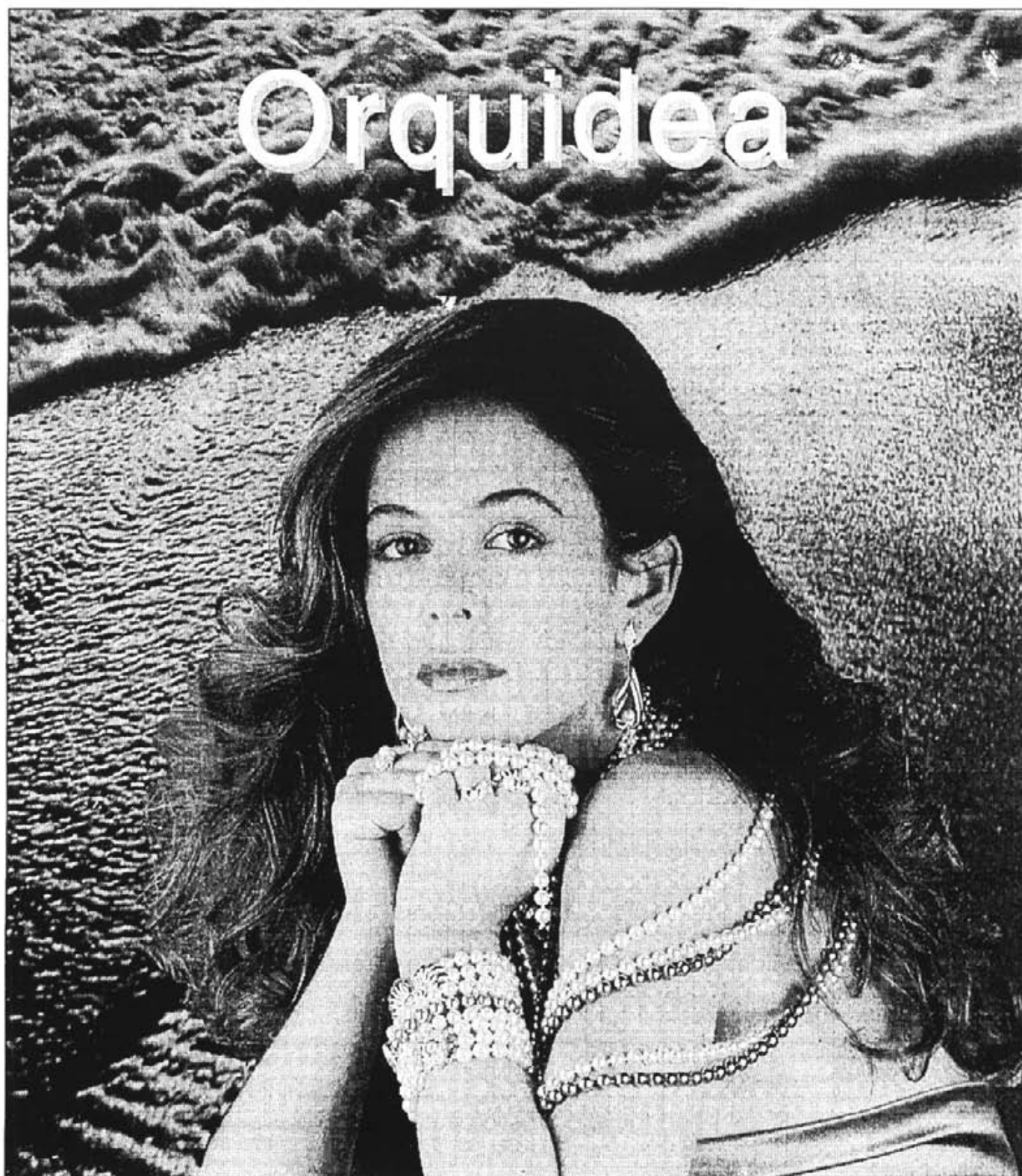
Estació de servei

Ses Jardines, C.B.

Al vostre servei

Vos desitja bones festes i
un venturós Any Nou

Carr. Palma- Manacor Km. 29'5 • Tlf. 64 61 46 • 07230 Montuïri

Orquidea

Perlas
Orquidea®

El dia després

Crònica d'un berenar de matances

El títol d'aquest escrit més bé sembla el d'una novel·la o pel·lícula de cinema; però no, no ho és, ni és que vulgui escriure ni fer comentaris de cap pel·lícula (per això tenim en Miquel Martorell, del qual s'han publicat escrits a *Bona Pau* i els aficionats al sèptim art hem gaudit recordant com era el cinema antany i com és ara). Em vull referir a allò que ens passà a al meu amic Gaspar Socias i un servidor el sendemà d'haver fet matances, les quals férem amigues –ens parírem un porc de 190 quilos– el passat dia 7 a Son Pujol i pel dia després organitzàrem un berenar de matances.

Tot anà bé, un poc de malsofridura per part de la matancera que duia el cap endavant. És sabut que per a les matances n'hi ha d'haver un o una que maní, i com que a vegades un o altra no creu o fa el sord i altres li demanen coses com: "Què vols els ossos molt pelats?" o "què he de deixar molta ventresca o la pos tota a la sobrassada?" o "ara no veig cap pedaç net; on són?" o "això sanguinós, que ho vols al botifarró o al camaïot?"... I haver de manar feines i atendre per tot, arriba a apurar-se un poc, i més si quelcom, com jo, li fa un poc la contrària. Però al cap i a la fi aquest dia hi ha harmonia i cadascú en el seu quefer fa la feina que li pertoca.

Solem demanar, quan demanam, si han anat bé les matances, si els camaïots i botifarrons s'han esclatat, encara que, afortunadament, a les de Son Pujol, no se n'esclatà cap, gràcies al qui tenia esment al foc –que era jo– que emprà troncs de figuera perquè no fos massa fort i l'aigua bullís suau i d'aquesta manera no se n'esclatà ni un. Quedaren molt ben cuïts, amb bon color i bona flaire; i a això ho corroboraren els convidats en el berenar que celebràrem *el dia després*.

Tot i que el fer festes per les matances –escrivia l'any passat a *Bona Pau*, que s'havia perdut– nosaltres –en Gaspar i el qui escriu– volguérem en certa manera rememorar un poc la tradició de temps passat; a diferència que en lloc d'un sopar, com celebràvem un temps i a vegades ballada, nosaltres, pel sendemà, pensàvem convidar uns quants amics a berenar i fer una bona torrada de llom,

ventresca i botifarrons, ja que feien menagera de garrits que eren.

Sabia que quedariem bé, perquè tant el llom com la xulla i botifarrons procedien d'un porc alimentat amb farina d'ordi, cigrons i figues; per tant, la seva carn era de primera qualitat, però no hagués pensat mai que el menú que servírem als convidats tengués tant d'èxit i fos de tan bon grat per a tots.

Ocorregué que per a dinar el dia de matances, madò Margalida Grau "de Son Ribes" cercant per a les sopes trobà una greixonera gran damunt un vell escudeller de la cuina i a dins ella, tota plena, cuinà sopes seques de matances. No entraré amb els ingredients que emprà, però puc dir –riu-te'n tu de les receptes de mestre Miquel Esteve o de les de n'Arguñano– que li sortiren boníssimes. Però com que també havia fet una bona fritada per poder menjar-ne el matancers, no pegaren gaire a les sopes, i com que la greixonera era gran, en sobraren la meitat.

El sendemà, al berenar (podeu creure que n'acudiren més que el dia de les matances a fer feina) devers les 9 arribà el primer convidat i al cap d'una estona ja hi eren tots. Havíem fet a la xemeneia un bon foc amb troncs d'ametler i ullastre per tenir bon caliu. Feia un poc de fred, ens encalentírem un poc els peus i com que ja hi havia suficient caliuera, posam les "esgrelles" damunt el caliu i ens posam a torrar llom, ventresca i botifarrons que, per a berenar, ja n'hi hagués hagut prou. Però l'èxit gros foren les sopes seques que quedaren del dia abans.

Passà que jo, quan vaig veure la greixonera mitja de sopes i que no l'havien escurada, vaig anar per a tirar-les a les gallines per a després escurar-la i posar-la al seu lloc damunt l'escudeller. Amb això, en Gaspar, se n'adonà de la meua intenció, m'agafà la greixonera, hi afegí un poc d'oli i la posà damunt el foc. Quan ho vaig veure li vaig dir: O donaràs sopes escalfades als convidats? I ben bones que

El porc havia estat alimentat amb farina d'ordi, cigrons i figues... per això la seva carn era de primera qualitat

seran, em digué. Jo em vaig empegueir un poc que servís residus del dinar del dia abans. Idò tengué raó en Gaspar. Com deim, se'n lleparen els dits. No quedà res, de tan bones que foren. Com que la cuinera no hi era ens pregaren que li donàssim l'enhorabona. I com que em consta que madò Margalida llegeix els meus escrits, serveixin aquestes línies, en nom de tots els convidats i el meu propi, per fer-li arribar la nostra més sincera felicitació. Enhorabona, Margalida!

A dites sopes, llom, ventresca i botifarrons, ho acompanyàrem amb un bon vi d'en Toni "Botet", d'en Jordi Aloi i meu. Va esser com una "tarta" de vins. No gosà ningú dir quin era millor perquè tots ho foren molt més del que ens pensàvem. Gaudírem de bon de veres amb aquests tan bons vins casolans.

Per a la darrerria menjàrem unes bones figues encistades dins un pot de vidre, albercoccs secs, bessons de pinyol d'albercoc dolç i d'ametla, pomes, taronges, meló... i allò que ens va satisfer més i agradà a tots fou que tot quan menjàrem i beguérem era de collita pròpia.

No hi hagué ballada així com la celebràvem un temps, però menjant la darrerria, bevent cafè i conyac i algú fumant un bon "puro", la sobretaula s'allargà fins a devers les 11. No crec que a migdia ningú tengués ganes de dinar, ja que de tant que menjàrem: primer plat, sopes seques; segon, llom, ventresca i botifarrons, i per darrerria, pomes taronges, meló, albercoccs i figues seques i bessons... tots romanguérem ben sodolls.

Sion Nicolau

Joan Llompart dimiteix com a entrenador de I Preferent

Les nines de bàsquet comencen els jocs escolars amb bon peu

Dues notícies destaquen a l'esport montuïrer del passat mes de desembre.

Joan Llompart, entrenador de l'equip de I Preferent va presentar la dimissió el dia 3, el diumenge quan el Montuïri jugava dins S'Arracó. Durant les dues jornades següents ha dirigit l'equip Gaspar Sastre i a partir d'aquest gener formarà tàndem amb Llorenç Amengual.

L'altra notícia fa referència al món de la canasta. Les nines infantils de bàsquet han començat amb bon peu el torneig escolar de la categoria infantil. Els dos equips de Montuïri (setè i vuitè) no han perdut cap dels quatre partits del mes de desembre. S'han enfrontat a col·legis de la comarca de Manacor (Sant Llorenç) i de Montuïri (Sineu). Aquest mes de gener ho faran contra els de la comarca de Felanitx (Ses Salines, Joan Capó i Sant Alfons).

Les nines de mini-bàsquet inicien la competició el 13 de gener contra Cala d'Or B.

RESULTATS

El resultat dels partits disputats pels equips montuïrers el mes de desembre han estat els següents:

BÀSQUET INFANTIL FEMENÍ

Sant Llorenç, 7 - Montuïri A, 40
Montuïri A, 20 - Sineu, 15
Montuïri B, 18 - Sineu, 16
Montuïri A, 14 - Sant Llorenç, 14

FUTBOLET INICIACIÓ

Montuïri, 3 - Ariany, 1
Escola Nova, 5 - Montuïri, 3
Montuïri, 0 - Sineu, 6
Algaida B, 1 - Montuïri, 3
Montuïri, 3 - Petra B, 1

FUTBOL-7 BENJAMÍ

Felanitx, 1 - Montuïri, 15
Montuïri, 13 - Porreres, 2

FUTBOL-7 VETERANS

Montuïri, 1 - Ceibo, 2
Cervesseria Rafal, 2 - Montuïri, 1

FUTBOL ALEVÍ

Apa Ramon Llull, 1 - Montuïri, 3
Montuïri, 2 - Consell, 0
Algaida, 1 - Montuïri, 3

Josep Sampol Cerdà, el veterà entrenador del Montuïri, actualment dels Cadets, a la III Gran Festa del Futbol Balear celebrada el passat 1 de desembre, rebé una placa distintiva de la seva trajectòria en benefici del futbol. En Pep té 76 anys i practica i entrena dins l'esport futbolístic des del 1930 com a jugador i des del 1956 com a entrenador. Du, per tant, 40 anys en aquesta comesa.

FUTBOL INFANTIL

Montuïri, 4 - Manacor, 0

FUTBOL CADET

Montuïri, 1 - Sòller, 8
Alcúdia, 1 - Montuïri, 2
Sallista, 3 - Montuïri, 1

FUTBOL JUVENIL

Montuïri, 1 - Porreres, 0
Beat Ramon Llull, 3 - Montuïri, 2
Montuïri, 2 - Murenc, 0

FUTBOL I PREFERENT

S'Arracó, 1 - Montuïri, 0
Montuïri, 1 - Son Roca, 1
Gènova, 2 - Montuïri, 2

TENNIS-TAULA

L'equip del Col·legi Públic ha inscrit un total de 8 equips a les competicions escolars de tennis-taula: 1 de benjamins, 1 aleví femení, 2 alevins masculí, 1 infantil femení i 3 infantils masculins. S'enfrontaran a equips de Vilafranca, Artà, Felanitx i Campos.

ESCACS

Possiblement l'AMPA de Montuïri possibilitarà que al·lots de les escoles juguin el torneig comarcal d'escacs que començarà el 24 de gener i acabarà el 13 de març. Són un total de 7 jornades que estan programades a Campos, Algaida, Vilafranca, Cala d'Or, Felanitx i Petra.

Biel Gomila

Seguridad y Limpiezas, S.A.

Gremio de Tejedores, 34 (Pasaje)

Tlfs. 29 50 92 - 29 50 66 - 20 63 11

Pol. Son Castelló

07009 Palma de Mallorca

CONEGUEM L'EQUIP DE I PREFERENT

Alfonso Hernández Hernández

Pel juny va complir els 29 anys i és un dels jugadors més veterans de l'equip. Ha jugat quasi sempre amb el Felanitx. Primer amb els alevins i successivament amb els benjamins, infantils, cadets, juvenils, cinc anys a preferent i dos a III divisió. També va jugar amb el Petra i ara a Montuïri.

El seu lloc és de davanter. El Barcelona és el seu equip preferit, i com a jugadors, en Romario i n'Hugo Sánchez. I per altra part considera que el Montuïri es classificarà des de la meitat de la taula classificatòria, per amunt, entre el 7 i el 10.

Encara recorda, com anècdota, que un any, amb el Felanitx a preferent i jugant dins el camp de "La Unión", on guanyaren per 5-6, o sia que es marcaren 11 gols i el seu equip aconseguí la victòria a camp contrari, el mateix porter seu, en Vargas, encara va marcar l'últim gol en pròpia porteria.

Jaume Clar Gelabert

Sols té 20 anys i es pot dir que sempre havia jugat amb l'Espanya de Lluçmajor. Allà ho féu des de petit passant per tots les categories de futbol base, fins a preferent.

Ara, a Montuïri, juga de centrecampista i el Barcelona i en Pelé són els dos, equip i jugador, més admirats per ell.

Parlant del Montuïri afirmava que "té un equip fabulós i disputarà la lligueta d'ascens a III divisió. Ara bé, hem de considerar que una cosa són les expectatives i l'altra el que passa diumenge rera diumenge".

En Jaume encara recorda perfectament un fet lamentable, com és el que succeí en un partit quan, jugant amb l'Espanya, disputaven la lligueta d'ascens a III divisió: un jugador, n'Andreu Ginard, amic seu, en una jugada fortuïta tengué un commoció cerebral i a ell li pareixia que es moria i veia que no podia fer res per ajudar-li. Fet aquest que li quedà gravat.

Sebastià Canyelles Ramonell

Actualment té 19 anys, però quan començà la temporada sols en tenia 18. És un dels pocs jugadors de l'equip que sempre ha jugat a Montuïri i ha passat per totes les categories, des que tenia uns 10 anys fins ara. Encara recorda quan jugava amb els alevins, benjamins, cadets i juvenils.

El seu lloc habitual és el de centrecampista i les dues preferències seves són el Real Madrid com equip, i en Zamorano com a jugador.

Considera que el Montuïri acabarà la lliga classificat a la meitat.

Degut a la seva joventut encara no té massa anècdotes per contar. Per a ell el record més agradable, esportivament parlant, és el d'haver disputat, quan jugava amb els juvenils, la lligueta d'ascens a la divisió d'honor. Considera que aquella temporada fou la millor de la seva curta trajectòria esportiva.

J. A. Payeras Ramonell

**El mateix equip metge,
tots els divendres, de 6 a 8**

CENTRE MÈDIC PSICOLÒGIC

**Telf. 65 56 91
Davant l'església de Porreres**

**Certificats
de
conduir
i d'armes**

Constitució del nou Consell Parroquial de Pastoral

El passat 11 de desembre fou constituït el nou Consell Parroquial de Pastoral pel Vicari episcopal. Mn. Sebastià Salom al qual acompanyaven els tres rectors solidaris. A partir d'aquesta data el nou Consell exercirà durant un període de quatre anys.

Baptismes

El diumenge dia 7 de gener, dia del Baptisme del Senyor, a les 16'30 s'administrarà el baptisme a la parròquia.

Formació cristiana per a tots

El proper dia 10 de gener, a la rectoria de Sant Joan, s'exposarà el tema de formació cristiana per a tots: "L'església, poble de Déu: pastors i laics. Missió del laicat". Impartirà el tema el P. Pere Riera, MM.SS.CC.

Grup sinodal

S'ha constituït un grup sinodal, el qual anirà reflexionant i treballant al llarg d'aquest curs a partir de la ponència sobre "L'evangelització: Com podem oferir l'Evangeli al món d'avui?"

Col·lecta de Nadal

Amb el lema "No tanquis els ulls. Fes la teva aportació a Càritas", es va fer la col·lecta per als pobres i necessitats. Es recolliren 165.305 pessetes. També es feu la campanya del pot i es recolliren un bon grapat d'aliments per a les famílies més necessitades. Moltes gràcies a tots els qui han col·laborat!

Festa de Sant Antoni

Enguany celebrarem la festa el diumenge després del dia de Sant Antoni. Serà el 21 de gener. Les beneïdes seran després de la missa de les 12.

Aquest dia també recordarem els infants de les missions.

Setmana de la Unitat Cristiana

Del 18 al 25 de gener tindrà lloc la setmana de pregària per a la unitat dels cristians. A les misses dels dies 18, 19, 20, 21, 24 i 25 es pregarà per a aquesta desitjada unió de les confessions cristianes. Pregam la vostra assistència i la

El betlem de l'església fou realitzat pel alumnes de manualitats del Col·legi Públic, sota la direcció d'Inés Crende, monitora de l'AMPA.

vostra pregària i tot quant es pugui fer per a la unitat dels cristians.

Festa de la Bona Pau

La festa de la Mare de Déu de la Bona Pau la celebrarem enguany a la parròquia dia 28 de gener amb una missa solemne a les 8 del vespre.

Dia de la pau i la no-violència

Cada any, el 30 de gener, data de la mort de Gandhi, se celebra el dia de la pau i la no-violència, per sensibilitzar el món de tan desitjada pau i l'actitud no violenta de la vida. El petit escrit, en requadre, en aquesta pàgina, ens parla d'aquesta qüestió.

La no-violència

Quan un home pretén ser no-violent, no s'ha d'irritar amb qui l'ha ofès. No li desitjarà cap mal, no li voldrà més que bé, no el difamarà, no li causarà cap sofriment físic. Acceptarà tots els insults que venguin del seu ofensor.

La no-violència així compresa es converteix en la innocència absoluta. La no-violència absoluta és una absència total de desitjos dolents cap a tot quan viu. S'estén fins i tot als sers inferiors de l'espècie humana, sense exceptuar els insectes i animals nocius. No han estat creats per esser aliment de les nostres inclinacions destructores.

Si coneguéssim el pensament profund del Creador, descobriríem el paper que els correspon a la seva creació.

En la seva forma activa, la no-violència consisteix en una marcada benevolència cap a tot quan existeix. És l'amor pur. L'home no es torna diví quan encarna la innocència de la seva persona; el que succeeix és que aleshores es torna vertaderament home.

Quan vaig llegir el Nou Testament i el Sermó de la Muntanya vaig començar a comprendre l'ensenyament de Crist i el missatge feu ressò amb qualche cosa que havia après durant la meua infància. Aquest ensenyament no era venjar-se ni tornar mal per mal.

Gandhi

Temps passat

10 anys enrera

Gener de 1986

Mort del Vicari "Queló"

Després de 41 anys de servir a la feligresia de Montuïri i 14 més a altres pobles, dia 15 de gener de 1986, a l'edat de 88 anys moria Joan Josep Miralles Company, ben conegut per tothom pel "Vicari Queló". S'havia distingit com un capellà feel, bona persona i molt servicial.

25 anys enrera

Gener de 1971

Setmana de l'Ametter

Els dies compresos entre el 18 i el 21 de gener de 1971 i organitzat per l'Ajuntament, a la sala de sessions de la casa de la vila tengué lloc la *Setmana de l'Ametter*. Desenvoluparen les xerrades, agents d'Extensió Agrària del Ministeri d'Agricultura.

50 anys enrera

Gener de 1946

Oblit en el pressupost

En el pressupost municipal redactat mesos abans, per a 1946, es deixaren de consignar (per oblit) 1.500 pessetes per a atencions del cavall del cotxe dels morts. En el gener se n'adonaren i en el febrer les hi inclogueren. És clar que eren 1.500 anuals. I això que en el pressupost de l'any anterior es deixaren de gastar 22.200 pessetes.

100 anys enrera

Gener de 1896

Nou Ajuntament

El governador havia destituït el batle, el 1er i el 2on tinent de batle, el síndic i 5 regidors més. Dia 14 de gener de 1896 prengueren possessió els regidors nomenats interinament per aquell. Després de les corresponents votacions resultà elegit batle Miquel Gomila Manera. Rafel Socias Miralles serà tinent de batle durant dos mesos. També presentaren la dimissió el secretari, el saig, els policies rural i urbà, l'apoderat i el depositari. Seguidament ja es nomenaràn els seus substituïts com també dos auxiliars temporers de secretaria, cobrant 1'50 pessetes diàries.

Apotecaries

Diumenges de gener de 1996

Vilafranca.....7	Montuïri..... 21
Ariany.....14	Petra..... 28

Pluviometria

Desembre de 1995

Dia 3..... 0,5	Dia 11..... 1'5
" 4..... 3'1	" 14..... 4'9
" 5..... 10'7	" 16..... 2'4
" 6..... 15'3	" 27..... 2'4
" 7..... 0'3	" 29..... 1'9
" 10..... 0'6	" 30..... 8'0

Total.....51'6 litres m²

Resum de 1995

Gener..... 24'7	Juliol..... 49'9
Febrer.....17'5	Agost..... 40'1
Març..... 12'3	Setembre... 35'4
Abril..... 4'8	Octubre.....103'3
Maig..... 0'0	Novembre... 83'4
Juny..... 16'5	Desembre... 51'6

Total de 1995.....439'5 litres m²

Gloses

Sa jubilació

En Parri, sabeu que diu?:
que no fa feina a esquerada;
sa vida que ha començada,
tant li és si fa gelada
com una calabruixada
a sa plena de s'estiu.

Molts d'anys

Hem passat aquest Nadal;
un, pena i s'altre, alegria;
molts d'anys, així jo ho voldria
per totom en general,
i Déu mos guardi d'aquest mal
que molts tenen cada dia.

Miquel Massanet "Parri"

Demografia

Desembre de 1995

Defuncions

Dia 14.- Joan Marimón Miralles, de Ca s'Hort, casat de 77 anys.
Dia 15.- Sebastiana Tous Gomila, "Tous", viuda de 79 anys.
Dia 19.- Bartomeu Rigo Barceló, "Diego", fadri de 51 anys.
Dia 21.- Antònia Fullana Garau "Galiana", viuda de 92 anys.

Naixements

Dia 25 novembre.- Mariona Pérez Ferrer, filla de Juan Manuel i Marita.
Dia 20 desembre.- Antoni Roca Galmés, fill de Josep i d'Isabel.

Matrimonis

Dia 2.- Diego Ortiz Ferreira amb Margalida Munar Calvin
Dia 8.- Francisco Delgado Jordán amb Margalida Colomar Coll.

Resum de 1995

Naixements: 14 (10 nins i 4 nines)
Defuncions: 46 (18 homes i 18 dones)
Pèrdua: 22 (8 homes i 14 dones)
Matrimonis: 14

Noces d'or

16 Gener 1946

Bartomeu Mayol Vaquer "Xiu" amb Maria Verger Mayol "Fideuera"

19 Gener 1946

Miquel Mesquida Serra "Serra" amb Sebastiana Miralles Cerdà "Marrona"

MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ

BIGUES - BLOCS - RAJOLES - AÏLLAMENTS
TRANSPORT PROPI - PINTURES - XEMENEIES
DISSABTES MATÍ OBERT

Crta. Montuïri - Porreres, Km. 1

Tlf. 64 66 95

MONTUÏRI

Els 10 fets de més relleu a Montuïri durant 1995

Homenatge als donants de sang

Dia 2 d'abril tengué lloc a Montuïri un homenatge comarcal als donants de sang. Hi estigueren representats 12 pobles. Vengueren autoritats autonòmiques i a la plaça vella s'hi instal·là un monument dedicat als donants de sang.

Inauguració de la residència

Dia 18 d'abril, segona festa de Pasqua, fou inaugurada oficialment la residència de Ca ses Monges, si bé inicialment sols funcionarà com a centre de dia.

Obertura de perles "Orquídea"

Dia 24 d'abril, en el que ve a ser el polígon industrial dels Creuers, l'empresa "Perlas Orquídea" va inaugurar oficialment la seva factoria a Montuïri. I el dia següent començaren les seves activitats.

"Un poble, un temps"

La presentació e la segona edició, notablement ampliada, del llibre "Un poble, un temps", de Joan Miralles i Monserrat, tengué lloc a la Sala Mariana dia 20 de maig.

Nou Consistori

A les eleccions municipals que hi hagué el 28 de maig hi acudiren el 85% dels montuïrers. El PP va tornar guanyar. Fou reelegit batle Joan A. Ramonell i el Consistori romangué amb 6 regidors del PP, 3 del PSM i 2 del PSOE.

El futbol perd categoria

Després d'una decepcionant temporada, l'equip de Montuïri de III divisió nacional, va davallar de categoria i ara milita a regional, I Preferent.

Canvis en el CIM

A rel de les eleccions autonòmiques del 28 de maig, dos polítics montuïrers foren notícia rellevant pel que fa al CIM: Joan Verger deixà la presidència i Pere Sampol obtingué una vicepresidència.

Conte Curt

El concurs de "Conte Curt, Sant Bartomeu" amb motiu de l'augment de l'import del premis, va adquirir una major rellevància. Hi hagué més participants i per primera vegada s'ha editat un llibre amb els texts dels 3 guanyadors.

Nombrós públic assistí a la inauguració del monolit als donants de sang

Retaule de Sant Pere

El retaule de Sant Pere, que amb motiu de ser atacat per la formiga blanca havia estat desmuntat, començà a ser restaurat. Les dues primeres taules restaurades es presentaren durant les festes patronals.

Col·lectiu "S'Ortiga"

Dia 28 d'octubre fou presentat el col·lectiu juvenil "S'Ortiga", constituït "amb l'objectiu de fer un poble viu i conscient envers les qüestions socials que puguin afectar la Joventut".

Altres esdeveniments

Molts d'altres fets s'han donat al llarg de l'any, com són la reestrena d'"Esperant el Metge" pels mateixos actors de fa 30 anys, Joan Gomila, campió d'Espanya de natació de 100 m. espalla màsters, la mort del metge Ferrando, el pregó de festes de Joan Verger, la visita a Montuïri del Cristòfol Soler, nou President de la Comunitat Autònoma, l'obsequi per "Sa Nostra" de televisor, vídeo i ràdio al Centre de dia, la caiguda de 81 litres per m³ d'aigua el 6 d'octubre...

Hamburgueseria Pub Es Dau

Avda. Es Dau

Montuïri